МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0611-1ж
спеціальності С7 «Журналістика»
освітньої програми «Журналістика»
Гетьман В. І.
Керівник: д. соц. ком., проф. *Чернявська Л. В.*
Рецензент: к. філол. н., доц. *Тяпкіна Н. І.*

Запоріжжя 2025

ЗМІСТ

Реферат……..... 3

Завдання…….. 4

Вступ……... 6

Розділ 1. Огляд як жанр тележурналістики. Теоретичні засади, становлення та розвиток…….. 9

1.1. Огляд як жанр: визначення понять та специфіка ……. 9

1.2. Класифікація огляду: типи, особливості, методи та сфери застосування……... 20

Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту……..... 33

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту…….. 33

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту…. 35

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту……..... 35

2.4. Особливості оформлення проєкту…….. 41

2.5. Технічні і програмні засоби……..……... 42

2.6. Зв’язок із творчим доробком (портфоліо)…….. 42

Висновки…….…… 44

Список використаної літератури……..... 45

Додаток А. Сценарії матеріалів, створених у межах реалізації творчого проєкту……. 48

Додаток Б. Список матеріалів портфоліо..…… 69

Додаток В. Наукова публікація, сертифікати……..... 71

Декларація академічної доброчесності…… 77

Abstract…….…. 78

РЕФЕРАТ

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра: Тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру.

Обсяг основного тексту: 39 сторінок.

Кількість використаних джерел – 24.

Мета роботи – створити серію телевізійних оглядів, зокрема про туризм, подорожі, життя зірок та кіно.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання:**

1) узагальнити теоретичні підходи до поняття «огляд»;

2) здійснити аналіз наукових робіт та висловлених раніше думок практиків;

3) розглянути принципи і особливості технології створення телевізійного огляду;

4) узагальнити основні положення;

5) створити серію оглядів.

Об'єкт дослідження – серія телевізійних оглядів власного виробництва.

Предмет дослідження – основні підходи до створення телевізійних оглядів.

Формально-змістові характеристики проєкту. Творчий проєкт є серією телевізійних оглядів про туризм, подорожі, життя зірок та кіно. Серія оглядів складається з 7 епізодів хронометражем від 2 до 4 хвилин кожний. Для оглядів запропоновано заставку та звуковий супровід.

Ключові слова: жанр, тележурналістика, огляд, аналіз, оглядач, туризм, кіно, подорожі, зірки, звуковий супровід, відеоряд.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність С7 «Журналістика»
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

«28» травня 2025 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТЦІ

Гетьман Валерії Ігорівні

1. Тема роботи – ««Тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру», («Development Trends of the Review as a Television Genre»),
керівник роботи – д. соц. ком., проф. Чернявська Людмила Віталіївна,
затверджені наказом ЗНУ від «07» листопада 2024 року №.1781-С.

2. Строк подання студентом роботи – 10 червня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: Н. Бернадська, Ю. Бідзіля, З. Дмитровський, В. Здоровега, Ю. Ковалів, О. Лаврик, І. Михайлин, Г. Назаренко, Т. Приступенко, О. Яценко, P. Hohendahl, M. Jaakkola, G. Tuchman.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) узагальнити теоретичні підходи до поняття «огляд»; 2) здійснити аналіз наукових робіт та висловлених раніше думок практиків; 3) розглянути принципи і особливості технології створення телевізійного огляду; 4) узагальнити основні положення; 5) створити серію оглядів.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав (дата і підпис)	Завдання прийняв (підпис)
Вступ	Чернявська Л. В., проф.	23.12.2024	
1 розділ	Чернявська Л. В. проф.	20.01.2025	
2 розділ	Чернявська Л. В. проф.	25.02.2025	
Висновки і додатки	Чернявська Л. В. проф.	25.03.2025	

6. Дата видачі завдання – 20 грудня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об’єкт, предмет дослідження.	20.12.2024	Виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	25.12.2024	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	05.02.2025	Виконано
4	Доробити творчий проєкт, скласти його опис та обґрунтування.	05.03.2025	Виконано
5	Сформувати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	29.03.2025	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу.	29.03.2025	Виконано
7	Оформити всі додатки.	01.06.2025	Виконано
8	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	05.06.2025	Виконано
9	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	10.06.2025	Виконано

Студентка _____В. І. Гетьман

Керівник роботи _____Л. В. Чернявська

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____М. В. Чабаненко

ВСТУП

У сучасному суспільстві, де ключові аспекти взаємодії та сприйняття інформації визначають технології і мас-медіа, телевізійний огляд відіграє важливу роль у формуванні громадської думки, а також впливає на суспільні процеси. Завдячуючи широкому діапазону телеефіру, огляд набуває не лише статусу способу інформування, але й інструменту формування громадських поглядів, впливу сприйняття світогляду і цінностей. Телевізійні засоби дозволяють створювати глибокі, багатогранні та різноманітні огляди, які поєднують в собі об'єктивність аналізу з емоційним забарвленням, що сприяє кращому розумінню матеріалів.

Журналістський жанр огляду – це ефективна та невід'ємна складова форма телебачення, оскільки він є важливим засобом спілкування з аудиторією через візуальні, аудіо- та текстові засоби. Огляд сприяє не тільки передачі інформації, але й її широкого аналізу, що змушує аудиторію до більших роздумів на ту чи іншу тему.

Телевізійні огляди мають можливість не тільки інформувати глядачів, а й формувати у них емоційний зв'язок із матеріалом завдяки глибокому аналізу та авторській подачі. Вони поєднують у собі факти, оцінку і враження, що створює для аудиторії цілісну картину певних подій або явищ. Огляд впливає на сприйняття інформації аудиторією і викликає певні емоції, таким чином формуючи якесь ставлення до запропонованої теми.

Вплив ЗМІ у сучасності є всеосяжним, саме тому огляд на телебаченні виконує вагому роль, оскільки поєднує в собі одразу декілька каналів сприйняття: зоровий, слуховий і смисловий. Таким чином, глядач отримує інформацію, відчуваючи її й на емоційному рівні. Телевізійний огляд підсилює вплив у формуванні громадської думки, адже може викликати різну реакцію: співпереживання, захоплення, обурення, неприйняття. Цей жанр допомагає не тільки зрозуміти подію чи явище, але й сформувати у аудиторії певне ставлення до порушеної проблеми.

Журналіст-оглядач виявляє взаємодію між питаннями, підбивати підсумки і через призму власного бачення пояснює проблему аудиторії. Парадокс огляду у тому, що він може мати у собі об'єктивний виклад фактів та емоційну залученість автора одночасно, викликаючи у аудиторії різні реакції.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючим попитом аудиторії на різноманітні, а головне якісні аналітичні матеріали, які в просторі ЗМІ змагаються високою конкуренцією серед основного контенту. Огляд як телевізійний жанр дозволяє формувати глядачам своє ставлення до різних тем. Успіх такого формату залежить від професіональних якостей, знань та навичок журналіста, його вміння проаналізувати матеріал багатогранно, подати структурувано і зрозуміло, вдало поєднуючи інформаційний та аналітичний жанри.

Мета роботи: дослідити особливості огляду на телебаченні, провести паралель між різними способами і методами створення і подачі даного жанру тележурналістики, знайти спільне та відмінне, окреслити головні пункти кожного, проаналізувати і розкрити тенденції розвитку телевізійного огляду, визначити ключові етапи та методи його реалізації. Необхідно визначити механізми створення цього медійного продукту. Проаналізувати особливості технології підготовки та подачі оглядів, визначити ключові етапи у їх створенні та виявити чинники, що впливають на успішність висвітлення теми.

Для дослідження треба реалізувати поставлені *завдання*:

– узагальнити теоретичні підходи до поняття «огляд»;

– здійснити аналіз наукових робіт та висловлених раніше думок практиків;

– розглянути принципи і особливості технології створення телевізійного огляду;

– узагальнити основні положення;

– створити серію оглядів.

Об'єктом дослідження серія телевізійних оглядів власного виробництва.

Предметом дослідження основні підходи до створення телевізійних оглядів.

Основні положення дослідження були *апробовані* у доповіді «Тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру» на VII Міжнародній науково-практичної конференції «Актуальні проблеми медіапростору» (17 квітня 2025 року у Навчально-науковому інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ). Підготовлена до друку відповідна публікація.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів та підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основної роботи – 39 сторінок. Список використаної літератури містить 24 найменування, викладені на 3 сторінках.

РОЗДІЛ 1
ОГЛЯД ЯК ЖАНР ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКИ. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

1.1 Огляд як жанр: визначення понять та специфіка

Жанри у журналістикознавстві є результатом багатовікового досвіду діяльності засобів масової інформації і мають унікальні риси, що відрізняють їх від інших. Огляд як жанр представляє собою певний метод узагальнення та аналізу інформації, оцінює події та явища, а також є дослідженням суспільних тенденцій. У ньому поєднуєднуються факти, авторська позиція та аналітичний підхід, які створюють цілісне й різностороннє уявлення певної теми. Розглянемо визначення понять «жанр» та «огляд» згідно тлумачень різних науковців.

У словнику української мови цей термін визначається так: «Жанр – вид творів у галузі якого-небудь мистецтва, який характеризується певними сюжетними та стилістичними ознаками» [18]. На нашу думку, жанр є важливим елементом в будь-якій творчій галузі. Він допомагає визначати специфіку різних видів матеріалів, що дозволяє краще їх зрозуміти.

За словами дослідниці Г. Назаренко: «Жанр [фр. “genre”, від лат. “genus (generis)” – рід, вид] – тип, рід твору, який відзначається особливими, тільки йому властивими рисами ознаками щодо композиції, структури, образних засобів і творчих прийомів, мови і стилю викладу. Жанрові форми постійно еволюціонують та розвиваються. Вони не є постійними. Жанрам властиві такі невпинні тенденції: удосконалення та взаємозбагачення» [15, с. 3]. Таке визначення поняття тлумачить «жанр» як тип твору, що має специфічні характеристики, які відрізняють його від інших жанрів. Також зазначається про їх постійний розвиток, що свідчить про гнучкість та адаптивність до змін у суспільстві та культурі. Жанри не є статичними, а їхні характеристики можуть змінюватись залежно від контексту, в якому вони використовуються. Ще однією важливою рисою є взаємодія та взаємозалежність. Наприклад,

поєднання різних жанрів між собою задля створення нової форми, більш складної та структурованої, що містить в собі змішані риси кожного. Така тенденція до взаємозалежності може використовуватися для технологій та методів, які раніше не були пов'язані з журналістськими творами.

Дослідник Ю. Бідзіля також зазначає, що «журналістським жанрам властивий передусім суспільно-політичний зміст, водночас вони відрізняються один від одного різним ступенем узагальнення фактичного матеріалу, конкретною роллю, яку відіграють у системі ЗМІ» [3, с. 38]. У своєму висловлюванні автор вказує на те, що суспільно-політичний зміст є однією з найбільш характерних ознак журналістських жанрів, тобто більшість жанрів спрямовані на те, щоб інформувати громадськість про події, що відбуваються в суспільстві, та відображати різноманітні суспільно-політичні процеси.

На думку В. Здоровеги у журналістиці під жанром прийнято розуміти «усталений тип твору, який склався історично і відзначається особливим способом освоєння життєвого матеріалу, характеризується чіткими ознаками структури» [8, с. 72]. Він наголошує на тому, що «кожен жанр відзначається конкретною роллю в системі ЗМІ і характеризується певною композиційною організацією матеріалу» [8, с. 72]. Відзначаючи, що жанр є одним з елементів форми журналістського твору, В. Здоровега підкреслює, що жанр займає чітке місце в системі ЗМІ. Це означає, що кожен жанр має свою вагу в журналістському дискурсі, відповідає за передачу конкретної інформації та має свої особливості в композиції матеріалів. Дослідник наголошує на тому, що знання жанрової системи є дуже важливим для журналістів, оскільки це допомагає їм відповідати на запити аудиторії, передавати інформацію відповідно до її значущості та ефективно використовувати жанрові особливості для досягнення певних цілей. Таким чином, жанри в журналістиці мають не тільки структурні ознаки, але й функціональне значення, яке допомагає журналістам передавати інформацію найбільш ефективним чином.

Дослідник О. Лаврик визначає такі «критерії поділу журналістських творів на жанри: об’єкт, відображення, спосіб відображення (аналітичний,

фактографічний, образний), призначення журналістського виступу, масштаб охоплення дійсності та масштаб узагальнень, ступінь авторської оцінки відображуваного, літературно-стилістичні особливості» [11, с. 23–24]. Ці критерії дозволяють більш детально проаналізувати різні аспекти жанру журналістських творів. Об'єкт та відображення висвітлюють те, що є предметом дослідження та як саме цей предмет відтворюється. Спосіб відображення стосується того, як саме це відтворення відбувається: аналітично, фактографічно чи образно. Призначення журналістського виступу та масштаб охоплення дійсності вказують на те, для кого та в якому масштабі пишеться журналістський матеріал. Ступінь авторської оцінки відображуваного та літературно-стилістичні особливості показують, як саме автор ставиться до того, що він описує та якими засобами він користується для цього. Отже, ці критерії допомагають краще розібратися в тому, які особливості має певний жанр журналістських творів.

Важливу роль у жанровому поділі відіграє історичний розвиток культури та масових комунікацій. Наприклад, у журналістиці, після формування традиційних жанрів повідомлення, коментару та публіцистики, з'явилися нові, такі як інтерв'ю, репортаж, огляд, замітка та інші. Жанровий поділ допомагає журналістам вибрати найбільш коректний для конкретного матеріалу, забезпечуючи ефективне поширення інформації та залучення аудиторії. Крім того, жанри допомагають аналізувати журналістські твори, порівнювати їх та розуміти, як вони функціонують у системі масових комунікацій.

Як зазначає дослідниця Н. Бернадська, «термін "жанрології", як галузі літературознавства, що вивчає специфіку родо-жанрового поділу художньої літератури, запропонував франц. літературознавець П. ван Тіґем у 1930-х рр.» [2]. Жанрологія розвивалася протягом десятиліть і відіграє важливу роль у вивченні системи жанрів. Вона зосереджується на аналізі та класифікації творів залежно від їхньої специфіки, форми, стилю та структури. За її допомогою можна розкрити особливості кожного журналістського жанру, їх глибинний зміст, вивчити вплив на інші жанри. Крім того, ця галузь досліджує такі

аспекти, як історія становлення жанрів, їхні основні та спільні риси, а також зв'язок між жанрами та соціальним контекстом.

Перш, ніж дійти до власне аналітичного жанру огляду, розглянемо основні три категорії поділу журналістських творів (див. рис.1.1.).

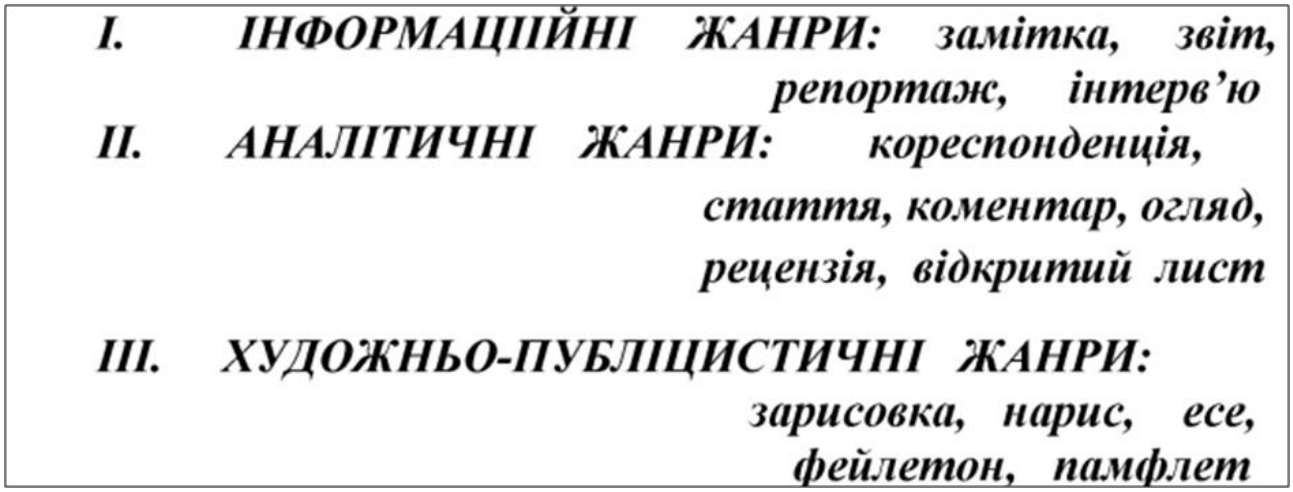

Рисунок А. 1 – Класифікація журналістських жанрів з навчального посібника «Інформаційні жанри журналістики» Г. Назаренко

Дослідниця Г. Назаренко, аналізуючи жанрову систему журналістських творів, зазначає: «Традиційний поділ жанрової системи журналістики на три блоки сформувався впродовж тривалого історичного розвитку на основі таких виокремлених способів відображення дійсності:

– повідомлення новин;
– коментування фактів;
– публіцистичне розкриття» [15, с. 5].

В сучасних умовах жанрова система значно розширилася за рахунок нових жанрів. Це свідчить про розвиток журналістики як професії, яка стала більш професійною та різноманітною у своїх формах висловлювання. При цьому, не зважаючи на розширення жанрової системи, традиційні жанри продовжують займати важливе місце в журналістській практиці і використовуються в різних медіаформатах.

Продовжуючи думку Г. Назаренко, зазначимо, що традиційний поділ жанрової системи журналістики на три блоки є важливим, але не єдиним можливим. Дослідниця також наголошує на тому, що в сучасних умовах журналістика постійно розвивається, а отже, і жанри можуть змінюватись, створюючи нові, залежно від виду ЗМІ, наприклад телебачення, радіо, друковані або інтернет-видання. Беручи до уваги технічний прогрес, можна помітити як змінюються формати та засоби масової інформації, що в свою чергу впливає на форму та зміст журналістських творів.

За словами дослідниці Т. Рогової, «система жанрів є категоріальним комплексом, який постійно розвивається під впливом зовнішніх факторів. В основі телевізійних жанрів лежать закони логіки та правила жанроутворення в літературі, але здебільшого відповідність формі властива жанрам газетно-журнальної публіцистики та онлайн-матеріалам» [17, с. 32]. Авторка зауважує на тому, що жанри динамічно змінюються, вони не є усталеними. В свою чергу, тележанри утворені за певними логічними установками та мають свої властивості. Журналіст має усвідомлювати не тільки про що і кому розповідати, але й яким чином, як саме подавати матеріали, аби аудиторія мала бажання їх переглядати. Необхідно зважати на безліч чинників, враховуючи усі особливості різних критеріїв палітри жанрів.

Науковиця Н. Цімох інтерпретує телевізійний жанр як «поняття, до складу якого входять засоби відображення навколишнього світу на телеекрані за допомогою нарису, інтерв'ю, репортажу, ток-шоу, реаліті-шоу, телеспектаклю, художнього фільму, багатосерійного телефільму та ін. Він може мати певні постійні ознаки, а може вміщувати випадкові елементи, які не мають суттєвого значення для зміни характеру жанру» [20, с. 227]. На нашу думку, тележанр також є змінним, таким, що постійно адаптується. Він є гнучким та динамічним, а випадкові елементи тільки доповнюють та урізноманітнюють його. Дедалі частіше зустрічається явище змішаних форматів, яке свічить про еволюцію тележурналістики. Таким чином, жанрова система оновлюється і форматується з плином часу та розвитку технологій.

За Г. Назаренко прийнято групувати жанри журналістики в три жанрові єдності. «Трьома головними міжжанровими критеріями є інформативність, аналітизм, художність. Отже, до інформаційних жанрів належать ті, у яких домінує повідомлення новин; до аналітичних жанрів – ті, у яких домінує вивчення, аналіз і коментування фактів; до художньо-публіцистичних ті, у яких аналіз поєднується з образно-художнім осягненням реальності» [15, с. 5]. Кожна з трьох груп утворює певну сукупність жанрових форм, які поділяються на види.

Літературознавець І. Михайлин у своїх дослідженнях виділяє три групи жанрів, серед яких друга «може бути названа аналітичним журналістським родом. До його числа належать такі жанри, як кореспонденція, стаття, рецензія і огляд» [13, с. 380]. Науковець відносить огляд до аналітики, тим самим підкреслюючи його роль як інструменту для аналізу та переосмислення явищ та подій. Огляд поєднує в собі факти та їх оцінку, що робить його важливим засобом впливу на аудиторію та одним із ключових елементів медіасфери.

Науковиці Д. Підгаєцька та О. Кравченко у збірнику наукових статей «Актуальні питання права та соціально-економічних відносин» дійшли такої думки: «Критеріїв поділу на жанри може бути кілька, серед них: об’єкт відображення, призначення та мета тексту, масштаб охоплення й узагальнення дійсності, особливості літературно-стилістичних засобів вираження задуму та обсяг матеріалу, а також метод, який застосовує журналіст під час написання свого матеріалу» [1, с. 586–587]. Дослідниці звертають увагу на те, що жанри з часом можуть змінюватися, але зберігаються певні ключові ознаки їх розподілу. Сам огляд нерідко висувається у поєднанні з іншими, адаптуючись під різні умови. Звертаючи увагу на основні критерії категорій жанрів, можемо підкреслити, що професіоналізм журналіста залежить не від суворого дотримання вимог задля збереження чіткої структури певного жанру, а у вмінні поєднати їх, зробити ефективний тандем.

Науковиці додають: «Аналітичні матеріали характеризуються глибиною, переконливістю та оригінальністю проведеного журналістом аналізу.

Журналіст повинен визначити предмет та мету аналізу, вирішальну роль відіграє його дослідницько-пошуковий характер діяльності, а також переважання у тексті фахових думок, оцінок спеціалістів та ґрунтовна інтерпретація явищ, станів, процесів» [1, с. 587]. Запропонована думка вказує на те, що журналіст не просто збирає інформацію, а й критично осмислює її, зіставляє та підсумовує. Аналітичний огляд вимагає пояснення неструктурованих тем, оглядач має інтерпретувати події та явища на суспільний загал зрозумілою мовою. Аудиторію наштовхують на роздуми та змушують подивитися на усталені речі під іншим кутом. Аналіз вимагає мислення.

Згідно з дослідженнями Ю. Коваліва «аналітичні жанри – група літературознавчих, літературно-критичних жанрів, до якої належать стаття, рецензія, огляд, студія, розвідка, дисертація, автореферат, монографія, нарис, лист, кореспонденція, коментар. Поширені в текстології, бібліографії, фольклористиці, журналістиці тощо» [9, с. 64]. Отже, можемо дійти висновку, що огляд є аналітичним жанром журналістики.

Науковець також наголошує, що «огляд преси – жанр публіцистики, різновид рецензування, що відрізняється від літературної рецензії специфікою об’єкта аналізу періодичного видання (газети, журналу, вісника тощо) або матеріалів, переданих каналами радіомовлення чи телебачення. До його різновидів належать загальний, тематичний, інформаційний, “з останньої пошти”, “за сторінками газет”, “на газетні теми” тощо» [10, с. 143]. Автор підкреслює, що огляд преси належить до різновидів рецензування. Його головна відмінність полягає у специфіці об’єкта, у такому жанрі аналізують матеріали періодичних видань, наприклад, газет, журналів, вісників, а також інформацію, яку передають по радіо та телебаченню. Основна функція такого огляду – оцінити інформаційні матеріали та допомогти аудиторії краще зорієнтуватися в новинному потоці подій. Загальний огляд охоплює широкий спектр тем, а тематичний присвячений конкретному питанню чи проблемі, в той час як інформаційний подає виключно фактичний виклад інформації. Інші

різновиди спрямовані з іншою метою. До прикладу, «з останньої пошти» для аналізу реакції аудиторії, «за сторінками газет» повинен підсумовувати основний зміст преси, а от «на газетні теми» має на меті прокоментувати важливі події, висвітлені у ЗМІ. Таким чином, ми дійшли висновку, що огляд преси – це також інструмент аналітичної журналістики. Він покликаний підбити підсумки та створити цілісну картину на основі інформації з різних джерел.

Німецький соціолог Петер Гоендаль вважає, що «огляди представляють собою окремий спеціалізований жанр, пов'язаний із інститутом критики» [22]. На думку науковця, даний жанр виконує функцію коментатора, оскільки поєднує у собі факти та аналітику. Адже критика передбачає осмислення події і формує до неї ставлення.

У словнику української мови термін «огляд» тлумачиться як «Стисле повідомлення про ряд подій, явищ і т. ін., поєднаних спільною темою» [19]. Таке визначення підкреслює значення огляду не лише, як способу розповсюдження інформації, тобто подачі коротких відомостей, але й того, що він виконує аналітичну функцію. Отже, огляд не тільки подає сухі факти, а ще аналізує їх, виявляючи взаємозв'язок між певними подіями та оцінює їх вплив на суспільство, що в свою чергу допомагає аудиторії у формуванні власного ставлення щодо запропонованих тем.

Автор-укладач «Словника журналіста» Ю. Бідзіля, інтерпретує це визначення як «важливий аналітичний жанр публіцистики, за допомогою якого журналіст, публіцист аналізує факти, події, явища суспільної дійсності з дотриманням певних обмежень у часі й просторі. Огляд передбачає знання суспільних процесів у різних галузях, звернення до злободенної теми, використання вагомої бази фактів, розкриття зв'язків між певними подіями і явищами, виокремлення характерних тенденцій, наведення логічних висновків» [3, с. 59]. Огляд, визначений даним чином, виходить за межі простого висвітлення фактів. Науковець інтерпретує запропонований жанр як інструменту для детального аналізу того, що відбувається у суспільстві. Огляд

за своєю структурою передбачає дотримання певних часових рамок, відповідно охоплюючи якийсь конкретний хронологічний період, а також обмежену частку території, у межах якої описано події або явища. Журналіст, при створенні якісного огляду, повинен мати глибоке розуміння суспільних процесів у різних сферах та, за необхідності, звертатися до тем, які викликають найбільший інтерес в аудиторії. Тому, хто працює над оглядом, важливо спиратися на достовірну базу фактів, аби аналіз був підкріплений аргументами. Оскільки огляд вимагає не просто опису подій чи явищ, а й пояснення їх взаємозв'язку, журналіст має вміти виявляти причинно-наслідкових зв'язки. Фінальний етап у написанні огляду – сформулювати логічні висновки, які б узагальнили весь аналіз і підсумували основне. Тож, можемо дійти думки, що даний жанр – це глибокий аналітичний матеріал, який допомагає аудиторії краще зрозуміти сенс певних подій чи явищ та розкрити їх для себе різносторонньо.

На думку цього ж науковця, оглядач – той, хто займається створенням таких матеріалів, є журналістом, «який готує огляди для радіо чи телебачення, автор узагальнювальних матеріалів на теми внутрішнього чи міжнародного життя» [3, с. 60]. Оглядач, за визначенням Ю. Бідзілі, спеціалізується на підготовці аналітичних оглядів та створює підсумовуючі матеріали різного змісту. Таким чином, журналіст не лише подає фактичну інформацію чи описує події, а проводить їхній аналіз, виявляючи тенденції і роблячи висновки. Така робота полягає у тому, щоб пояснити аудиторії зміст явищ і подій, оцінити їхній вплив та значення. Для цього оглядач повинен мати певні навички, як от аналітичне мислення, ерудованість у сферах, про які пише. І тоді на основі своїх знань і поданих фактів подавати цілісну узагальнену картину.

Автор З. Дмитровський зазначає: «Важливу роль в успішній діяльності тележурналіста відіграє також його компетентність у тих питаннях, які він висвітлює. Однак здобути ці знання для журналіста непросто. За величезного потоку інформації, який з кожним роком зростає, ґрунтовні знання предмета досягають переважно шляхом вужчої спеціалізації» [5, с. 43]. Таким чином, репортер має бути обізнаним та ерудованим. Журналіст, що є компетентним у

темах своїх оглядів, краще висвітлюватиме та аналізуватиме певні події та явища.

Дослідник Ю. Ковалів висуває наступне тлумачення: «Оглядач – літературний критик, журналіст, який робить огляд періодики або низки відповідних матеріалів для певного видання, радіомовлення чи телебачення, порушує важливі питання, зокрема актуальні проблеми літературного процесу» [10, с. 143]. Оглядач, за визначенням автора, – спеціаліст у створенні оглядів. Його діяння спрямовані на аналіз різної тематичної інформації. Важливою характеристикою його діяльності є вміння порушувати важливі питання, спонукати до роздумів аудиторію, аби слухач/глядач/читач вийшов за межу поверхневого розуміння та заглибився у глибшу сутність питання. Оглядач зі своєю метою виступає як коментатор, який допомагає краще зрозуміти зміст події чи явища. В такому випадку журналіст виконує не тільки інформаційну а й просвітницьку функцію, оскільки формує в споживачів здатність до критичного мислення. Таким чином, ми можемо дійти висновку, що жанр огляду є складним та багатогранним. У роботі над даним матеріалом необхідно вміти орієнтуватися в надзвичайно широкому потоці інформації, аби виокреслити найважливіше та обрати найцікавіше аудиторії. Аналітичне мислення – це навичка, яку можна розвивати, тож, аби стати професіональним оглядачем, журналістові треба мати високу культурну ерудованість та вміння бачити проблему більш широко, аніж середньостатистична людина. Це питання стає особливо актуальним в сучасних умовах, коли простір є інформаційно перенасиченим, і необхідно відбирати факти та аналізувати їх під кутом, який ще не був вивченим, аби відкривати різні теми по-новому.

Науковець В. Дрешпак висуває таку думку: «Оглядач виступає вагомою фігурою в сучасному інфопросторі. Завданням оглядача є привернення уваги аудиторії до найбільш значущих подій, явищ, проблем суспільного життя, демонстрація їхньої сутності та траєкторій розвитку, сприяння практичному розв’язанню виявлених проблем і формуванню певної стратегії особистої поведінки в ситуації, що склалася, представниками цільової аудиторії цього

матеріалу» [6, с. 121]. Таким чином, журналіст не просто подає інформацію, а структурує її й переосмислює. Вмотивовує аудиторію ознайомлюватися й залучає її до участі у певних суспільних процесах. Репортер виконує в такому випадку просвітницьку роль, допомагаючи осмислити явища та скласти про них враження з різних поглядів

За І. Михайлиним виділяють наступні ознаки аналітичних жанрів:

– «встановлення журналістом однотипності фактів і явищ і об'єднання їх в логічний ряд;

– узагальнення їх, зіставлення з іншими, встановлення зв'язку між ними;

– оцінка ситуації і явища;

– постановка проблеми і виявлення всіх її аспектів;

– висловлення пропозицій про своє бачення розв'язання проблеми» [13, с. 380–381].

За визначеними вище ознаками формується структура та зміст аналітичних жанрів. Перша, встановлення взаємозв'язку і логічної послідовності, дозволяє уникнути непорозумінь у подачі інформації. Друга, узагальнення фактів, допомагає створити загальну картину ситуації. Третя, оцінка ситуації, вказує на те, що необхідні обгрунтовані факти та думка експертів. Четверта, постановка проблеми, передбачає виявлення прихованих сенсів задля кращого розуміння порушеного питання. П'ята ознака – це завершальний етап матеріалу, коли необхідно сформулювати можливі шляхи вирішення або просвітити щодо можливого подальшого розвитку подій. Отже, аналітичні жанри містять в собі як інформування, так і формування у аудиторії здатності до критичного мислення.

Цей же науковець пропонує визначення поняття огляду. В його розумінні, це «жанр, метою якого є ознайомити читачів з перебігом подій за тривалий проміжок часу чи рядом однорідних подій чи фактів за стислий хронологічний період. Жанр огляду вимагає глибоких знань і вміння аналітично зіставляти факти. Від назви жанру походить ще одне найменування рольової спеціалізації в журналістиці – оглядач. Місія оглядача – розглядати події в часі, найкраще

від зародження до завершення» [13, с. 381–382]. Огляд виконує функцію впливу на суспільну свідомість. Аудиторія сформовує цілісне уявлення про ситуацію та може краще орієнтуватися в потоці новин. Журналіст, в свою чергу, має можливість донести власне бачення ситуації, підтвердивши його фактологічною базою. Це суттєва відмінність огляду від інформаційного жанру, в якому переважає нейтральна подача, без урахування суб'єктивної сторони автора.

1.2. Класифікація огляду: типи, особливості, методи та сфери застосування

Дослідник Ю. Бідзіля пропонує наступну класифікацію жанру огляду:

– «за типом ЗМІ: газетний, журнальний, радіоогляд, телеогляд, інтернет-огляд;

– за характером подій і явищ: міжнародний (передбачає аналіз процесів і подій із міжнародного життя), внутрішній (у такому огляді розглядаються події внутрішнього життя країни);

– за природою тематики: політичний, економічний, літературний, спортивний;

– з урахуванням рамок часу: місячний, тижневий;

– особливі підвиди: огляд листів та огляд преси» [3, с. 59–60].

Автор пропонує детальну класифікацію огляду, охоплюючи різні аспекти. Такий підхід вказує на багатогранність цього жанру. Розглянемо кожен із запропонованих критеріїв Ю. Бідзілі більш детально.

Класифікація за типом медіа вказує на те, що огляд як жанр є універсальним і може бути використаний у будь-якому форматі. Проте журналістові варто враховувати, що залежно від типу мас-медіа, змінюється підхід у подачі матеріалу. Якщо у газетах та журналах переважають структуровані текстові блоки, то радіо і телебачення вимагають аудіо- та візуальних засобів, які підсилювали б емоційність для аудиторії. Інтернет-формат, у свою чергу, повинен бути інтерактивним, тобто мати гіперлінки,

інфографіки та ін.. Сучасний огляд повинен підлаштовуватися під різне середовище.

Класифікація за характером подій і явищ робить акцент на тому, що огляд може мати різне охоплення подій, як на глобальному рівні, так і локальному. У роботі над міжнародним оглядом треба вміти глибоко розуміти історичні та політичні процеси, аби бачити культурні відмінності. Працюючи над внутрішнім оглядом, варто орієнтуватися події всередині країни, вміти бачити суспільні процеси.

Огляд за природою тематики визначає спеціалізацію огляду, в які сфери журналістові доведеться заглиблюватися. Аналіз політичних подій вимагає розуміння процесів інституту влади. Для економічний огляду важливо розбиратися у темі ринку фінансів. Літературний передбачає глибоке бачення напрямів діяльності письменників. У спортивному огляді акцентується увага на окремих видах спорту, результатах змагань та прогресу учасників команд абощо. Отже, огляд – це гнучкий жанр, необхідно враховувати інтереси аудиторії різних сфер діяльності.

Огляд з урахуванням рамок часу орієнтується на періодичність виходу матеріалів. У місячному огляді передбачено аналіз довготривалих тенденцій, а у тижневому акцент на актуальних динамічних подіях. Часові рамки визначають рівень деталізації матеріалу та обсяг його розкриття.

Також автор виділяє особливі підвиди – огляд листів та огляд преси. Перший має на меті проаналізувати звернення аудиторії до редакції. А другий направлений на опубліковані раніше матеріали різних видань, задля відстеження тенденцій подачі новин у ЗМІ.

Дослідження Ю. Бідзілі підтверджують, що огляд за своєю суттю багатогранний, і містить як інформаційну, так і аналітичну складову. Таким чином, він є ключовим жанром у аналітичній журналістиці.

Шведсько-фінська докторка соціальних наук Мааріт Яккола описує «основні журналістські жанри, які зазвичай використовуються в спеціалізованому культурному висвітленні. Основне розрізнення полягає між

фактологічними жанрами, що орієнтуються на об’єктивність, такими як новини та новинні репортажі, та статтями, що містять суб’єктивні оцінки, такими як колонки, есе, коментарі та огляди» [23]. Йдеться про те, що є такі універсальні підходи у висвітленні інформації: об’єктивний і суб’єктивний. В основі перших – перевірка та надання фактів без власних суджень. Другі ставлять за мету показати оцінку з точки зору журналіста.

Американська соціологиня Гей Такман зауважує: «У журналістиці важливо відокремлювати думки від фактів, саме тому суб’єктивні погляди відрізняються від способів подання інформації, що ґрунтуються на “стратегічному ритуалі об’єктивності”, тобто на поданні фактів шляхом посилання на джерела або простого опису, а не через вираження власних думок і почуттів журналіста» [24]. Авторка звертає увагу на проблему розмежування фактів та думок. Об’єктивність – один із професійних стандартів журналістики. Проте жанр огляду потребує глибокого аналізу, тож не у цьому випадку журналіст не може обійтися без власного бачення.

Науковець В. Здоровега стверджує, що «мета, функції аналізу і відповідно аналітичних жанрів мас-медіа загалом очевидні. Вони покликані не просто повідомляти про те, що, коли, де відбулося і як, а обов’язково спробувати, по можливості, відповісти на запитання, чому так сталося, які причини і наслідки події чи явища, що треба чекати і чого бажано уникнути у тому чи іншому процесі тощо» [8, с. 185]. Автор чітко розмежовує новинну журналістику з аналітикою. Він спирається на основну тезу: аналітик прагне з’ясувати приховані причини та можливі наслідки подій. В. Здоровега продовжує: «…аналітик не зупиняється на описі чи тлумаченні, як репортер, а прагне з’ясувати суть явища, процесу. Для цього він може і часто користується уже повідомленою іншими інформацією. У цьому головна, помітна, як кажуть, неозброєним оком відмінність між новинною та аналітичною журналістикою. Внутрішньо вони відрізняються ступенем проникнення у суть явища. У новинній журналістиці події та явища переважно називаються, у публіцистиці – анатомуються» [8, с. 185]. Дослідження автора підтверджують, що аналітик має

йти далі за межі простого опису подій. Такий журналіст не тільки посередник у подачі інформації, він – коментатор цих подій. Цікавим порівнянням є думка про те, що в аналітиці події «анатомуються». Автор має на увазі, що інформація подається не поверхнево, а поглиблено, беручи до уваги кожну складову. Даний жанр вимагає інтелектуальної роботи та вміння переосмислення.

Цей же дослідник вказує на те, що «журналістика як цілісність і особливо її аналітичне крило вимагає від її працівників певних навичок аналітичного мислення. Сам процес мислення охоплює аналіз даних в уявленні предметів – розкладання їх на окремі ознаки, виявлення їх зв'язку з іншими предметами. Синтез – відтворення предметів і явищ, розчленованих у процесі аналізу за окремими ознаками, подання їх як системи виділених властивостей і відношень» [8, с. 186]. В. Здоровега зазначає, що аналітична журналістика потребує базового розуміння законів логіки та навичок аналізу і синтезу. Оскільки саме ці параметри допомагають встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями та явищами. Аудиторії потрібне обгрунтування інформації у широкому контексті.

Автор зазначає: «У цьому мисленому процесі не обійтися без порівняння (виявлення подібностей і відмінностей між предметами) й узагальнення (об'єднання предметів за їхніми подібними рисами). Аналіз неможливий без такого складного мисленного акту, як абстрагування, тобто формування образів реальності (уявлень, понять, суджень) шляхом відволікання від багатьох ознак предмета і зосередження уваги на найсуттєвішій, яка єднає багато подібних предметів, або, виділяючи певні ознаки предмета, ми ігноруємо всі інші як несуттєві» [8, с. 186]. Тут взято до уваги базові процеси аналітичного мислення. Аналіз – це процес, у якому журналістові треба розібратися в самій події та визначити її складові елементи, віднайти між ними зв'язок. Синтез, в свою чергу, виступає збором всієї інформації в одне ціле. Тобто аби побачити ситуацію комплексно, необхідно спочатку розібрати питання поетапно, а потім скласти докупи у правильному порядку.

В. Здоровега виділяє ключові методи аналізу – порівняння та узагальнення. Перший допомагає зрозуміти, чим проблема відрізняється з поміж усіх або чим схожа з іншими. Другий дозволяє виокремити закономірності та тенденції для підбиття підсумків та подальшого прогнозу щодо схожих кейсів. Обидва методи потребують навички абстрагування – вміти зосереджуватися на основному, не брати до уваги другорядні деталі. Тож, аналітичне мислення потребує високої ерудованості. Поєднання аналізу та синтезу у журналістиці надає матеріалу більшу цінність серед аудиторії.

Науковець торкається маніпуляцій аудиторією, оскільки, якщо аналітик намагається пояснити проблеми, він висуває, окрім фактів, ще й свою суб'єктивну думку. Журналіст фактично формує у аудиторії певне ставлення до подій чи явищ. Саме тому важливо зберігати баланс між прагненням подати інформацію якісно та цікаво.

У посібнику «Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво» визначальну характеристику огляду описують як «єдність наочного висвітлення суспільних подій і думки оглядача, що глибоко проникає у суть процесу, ситуації. Огляд аналізує деякі однорідні явища, які відбулися протягом певного проміжку часу: тижня, місяця, кварталу, року тощо. Якщо в аналітичній статті аргументи перш за все логічні, то в огляді найважливіше – виразні приклади, деталі, наочність, конкретний характер» [16, с. 191]. Ми інтерпретуємо це поняття наступним чином. Огляд – це підбиття підсумків щодо розвитку певних подій. Його метою є допомога аудиторії в розумінні тенденцій, він різносторонньо розкриває питання суспільних процесів.

Автори також стверджують: «Оглядачів узагалі не буває – кожний із них працює в якійсь тематичній ніші, оскільки однаковою мірою глибоко розбиратися в проблематиці всіх сфер життя просто неможливо. Залежно від тематики огляди бувають політичні, економічні, літературно-мистецькі, спортивні тощо» [16, с. 192]. Наведена думка підкреслює те, що для якісного огляду необхідне глибоке розуміння в конкретному напрямку, оскільки бути

знавцем усіх сфер – радше випадок, аніж закономірність. Отож, поняття універсального оглядача може варіюватися.

Заглиблюючись в історичний контекст, у посібнику згадується наступне: «За радянських часів центральні газети досить часто робили огляди регіональної преси, нині це відійшло в минуле. В сучасній українській пресі натомість набули популярності огляди статей закордонної преси, присвячених Україні, наприклад, під рубрикою “Вони про нас”» [16, с. 192]. Зміни в підходах до журналістських оглядів відбулися внаслідок суспільно-політичних трансформацій, після розпаду Радянського Союзу зникла єдина ідеологічна система, тож ЗМІ отримали більшу свободу. Сучасні українські медіа є частиною глобального світу. Далі думка продовжується: «Завдяки розвиткові всесвітнього павутиння український журналіст дістав змогу доводити до вітчизняного читача судження та оцінки своїх закордонних колег щодо ситуації в Україні. Аналітичний характер роботи журналіста при підготовці такого огляду визначається тим, що він повинен швидко і точно виділити з матеріалу іноземного журналіста найважливіші судження та оцінки» [16, с. 192]. Таке явище – інформаційна глобалізація. З розвитком інтернет-технологій медійники мають прямий доступ до закордонних ЗМІ, і це дозволяє оперативно висвітлювати події, а також створювати огляди на основі світового інформаційного контексту.

Науковець О. Яценко визначає наступне поняття: «Аналітичний огляд – це зведена характеристика інформації з первинних документів щодо певного питання, проблеми, теми. Він містить аргументовану оцінку та рекомендації з використання цієї інформації. Мета підготовки аналітичного огляду – узагальнити основні тенденції розвитку наукової думки, висвітлити цілісну картину проблемної ситуації, визначивши труднощі і проблеми розвитку галузі та висунувши пропозиції стосовно можливих шляхів їхнього розв’язання» [21, с. 11]. Характерна ознака аналітичного огляду – автор не просто пропонує фактологічну база, а проводить критичний аналіз, визначає прогалини у питанні та пропонує шляхи їх вирішення. Даний жанр виконує також і не лише

функцію прогнозування. Оцінюючи поточний стан подій чи явищ, журналіст створює можливу модель розвитку проблеми.

Дослідник також пропонує ключові елементи аналітичного огляду:

– «критична оцінка відомостей із першоджерел;

– власні висновки авторів-укладачів огляду про стан, тенденції та перспективи розвитку певної галузі;

– рекомендації щодо використання виявлених у першоджерелах результатів досліджень;

– наведення можливих варіантів розв’язання розглянутої проблеми» [21, с. 15].

Запропоновані аспекти виокремлюють основну структуру та значення жанру. Розглянемо кожен елементів детальніше, аби зрозуміти їхню роль у створенні професійного огляду.

Критична оцінка відомостей передбачає збір достовірної інформації із наукових праць, офіційних документів та ін.. Журналіст має обгрунтувати матеріал, виявивши можливі суперечні моменти. Така переоцінка допоможе уникнути поверхневого підходу і забезпечить глибше розуміння проблеми.

Власні висновки – запропонувати аудиторії своє бачення ситуації. Необхідно провести паралелі зі схожими випадками та відстежити закономірності. Важливо, аби висновки мали чітку аргументацію, підкріплену фактами.

Використання виявлених у першоджерелах результатів досліджень дозволять із суто теоретичного матеріалу зробити інструмент практичного прийняття рішень. Рекомендації повинні спиратися на реальні умови та враховувати можливості аудиторії. Запропонована методика свідчитиме про практичність огляду.

Наведення варіантів розв’язання проблеми передбачає виявлення можливих тенденцій. Варто зважати на те, щоб запропоновані варіанти мали грунтовність і були наближеними до реалістичних.

Автор О. Яценко продовжує: «Однією з характерних особливостей аналітичних оглядів є наявність в їхній основі проблемної ситуації. Створення аналітичного огляду поза проблемною ситуацією неможливе. Отож не обов'язково, щоб приводом для написання аналітичного огляду стала лише поява деякої кількості робіт за певною темою; значно важливішим приводом є гострота суперечностей в її розвитку. Коли така гострота досягла своєї межі – саме час створювати аналітичний огляд» [21, с. 17]. Проблемна ситуація виступає своєрідним сигналом для роботи над матеріалом. Вона вказує на наявність розходження думок між очікуванням та реальністю. Невідповідність змушує шукати пояснення і причини, виявляти закономірності і пропонувати нові рішення.

Також дослідник пропонує базові кроки в роботі над оглядом:

– «виявлення, відбір і систематизація у документах даних і фактів, які характеризують основні аспекти стану об'єкта, що розглядається;

– доповнення, уточнення їхнього змісту, оцінка новизни і значущості, перевірка достовірності і встановлення взаємозалежності;

– логічне перетворення даних і фактів із метою отримання нової інформації про рівень об'єкта, його організаційно-економічну ситуацію і тенденції розвитку» [21, с. 19].

Окреслені етапи демонструють послідовність у роботі над оглядом. Вони вказують, що цей аналітичний жанр спрямований на осмислення інформації. У сукупності ці кроки створюють базову схему підготовки матеріалу.

Науковець З. Дмитровський визначає аналітику як метод. «Аналіз у журналістиці – це універсальний метод, що охоплює весь журналістський твір – не тільки авторські судження, оцінки, висновки, але й фактологічний матеріал. Прагнучи з'ясувати суть явища, процесу, журналіст відповідає на запитання: чому так сталося, які причини й наслідки події чи явища, що треба чекати, чого необхідно позбутися тощо» [4, с. 4–5]. Запропоноване визначення підкреслює роль даного жанру. Автор наголошує, що головною метою аналізу є відповіді на питання про причину та наслідки певної проблеми. Це наштовхує на думку,

що журналіст-аналітик інтерпретує події чи явища для аудиторії. Він пояснює їх значення для суспільства, а також виокремлює можливі наслідки. Саме тому, необхідно вміти проводити паралелі між схожими явищами та висвітлювати між ними зв'язок.

Дослідник доповнює свої твердження: «Ступенем проникнення у сутність подій і явищ якраз і відрізняється аналітична журналістика від інформаційної. В останній події і явища переважно лише називаються, в аналітичній – аналізуються. У цьому головна відмінність між ними. За допомогою подієвої інформації ми пізнаємо здебільшого те, що лежить на поверхні. Аналіз же забезпечує проникнення у сутність предмета» [4, с. 5]. На нашу думку, новинна журналістика відносно поверхнева, оскільки спирається на стандарт оперативності, аналітика ж, на противагу, є більш глибокою, бо занурюється у сутність подій. Прагненням аналізу є формування розуміння у аудиторії явищ.

З. Дмитровський наголошує на тому, що у журналістиці аналіз «здійснюється шляхом логічних суджень, розмірковувань, які мають три форми:

– індукція – це перехід від одиничних фактів до загальних положень;

– дедукція – тлумачення загальних положень конкретними фактами;

– аналогія – це ставлення подібності між різними фактами, подіями, явищами» [4, с. 7].

Висуваючи методи і форми аналізу, на відміну від В. Здоровеги, З. Дмитровський наголошує на індукції, дедукції та аналогії. Запропоновані підходи допоможуть розробити структуру майбутнього матеріалу. В свою чергу В. Здоровега закцентував на аналізі та синтезі, а також згадав про порівняння та узагальнення. Тож, пропонуємо ознайомитися з цим способом аналогії і за З. Дмитровським – зіставлення і протиставлення.

Він наголошує: «Порівняння може бути простим і розгорнутим. Простим є порівняння за зовнішніми ознаками (обсягом, кількістю). Таке порівняння не з'ясовує суті явища, а лише дає поштовх до асоціацій, розмірковувань. Розгорнуте стосується не лише зовнішніх, а й внутрішніх властивостей

об’єктів, виявляючи їх зв’язки» [4, с. 7]. З. Дмитровський вказує, що просте порівняння наштовхує до роздумів, воно викликає зацікавленість та мотивацію для подальшого аналізу. Розгорнуте ж і є цим аналізом, і призначене для більш вузької аудиторії.

Автор продовжує: «Порівнюючи, оцінюючи, автор узагальнює, синтезує думку. А синтез – це об’єднання елементів у одне ціле. Маємо нерозривний аналітико-синтезуючий процес для переконання читача в істинності авторських думок. Отже, при аналізі ми виділяємо в предметі ті властивості, що роблять його частиною цілого. А при синтезі усвідомлюємо ціле, що складається із взаємопов’язаних частин» [4, с. 7]. Такий підхід дає можливість структуровано дослідити подію, розклавши її на фрагменти, а потім зібрати все в логічний образ зібрати, навівши аргументи .підтверджені фактологічною базою. Дослідник вказує на те, що даний метод є взаємопов’язаним, оскільки синтезу не буде без аналізу і аналізу не може бути без синтезу. Вони можуть існувати окремо, проте наближений до ідеалу аналітичний матеріал вимагає їхнього поєднання.

Дослідник З. Дмитровський вказує на те, що аналітичний жанр огляду «має ту істотну відмінність від іншого жанру, що оглядач оперує не окремим фактом, як хронікер, не окремою подією, як репортер, не окремою ситуацією, як автор кореспонденції, а широкою сукупністю фактів, подій, ситуацій, явищ, процесів суспільного життя. А вимога до цієї сукупності полягає в тому, щоб кожен з елементів цієї сукупності був показовим і усі елементи разом давали правдиву картину обраного для огляду відрізку дійсності» [4, с. 48]. Акцентуючи на масштабності та глибині даного жанру, автор звертає увагу на складності огляду, оскільки він поєднує в собі факти та аналіз. Роль сучасного оглядача є вагомою по причині того, що інформації дедалі більшає і обробляти її стає важче, до того ж необхідно обирати з-поміж усього запропонованого інтернет-мережею потоку найкращі та найцікавіші теми. Аудиторія вимагає відповідей на свої запитання і, аби надати їм бажане, журналістові треба приймати раціональні рішення.

Цей же науковець зауважує: «Користуючись манерами розповіді, властивими іншим жанрам, журналіст не може порушити головну ознаку огляду – дати панораму подій і явищ, широке уявлення про них за допомогою добору характерних фактів. Спосіб же викладу того, що оглядач вважає характерним і показовим, залежить від характеру відображуваних об'єктів» [4, с. 50]. Оглядачеві властиво запозичувати стиль інших жанрів задля більшої динаміки матеріалу, проте необхідно дотримуватися чітко визначеної структури. Іноді, залежно від змісту роботи, форма викладу може варіюватися, головне – охопити всю панораму подій та зобразити цілісну картину.

Дослідниця М. Безбородова у збірнику наукових праць «Молода наука-2018» зазначає: «Говорячи про практичне використання огляду, перш за все потрібно зазначити, що його активно використовують у форматі ранкових шоу. Такі огляди несуть у собі сукупність резонансних новин за день/тиждень. Анонси перед випусками новин також побудовані за принципом огляду, але в них використовується лише форма жанру, а не його зміст» [7, с. 184]. Запропонована теза змушує задуматися над тим, як феномен ранкових шоу сприятливо повливав на розвиток даного телевізійного жанру. Оскільки програми такої тематики мають на меті подачу в неквапливому форматі проаналізованої інформації та ознайомлення глядача з поточним потоком подій за певний проміжок часу, які є актуальними на момент виходу випуску у ефір. Таким чином, огляд змістовно та розгорнуто викладає ключові аспекти.

Авторка підсумовує: «Таким чином, огляд досі залишається актуальним жанром, який широко використовують у всіх сферах ЗМІ. Найчастіше огляд подається не в своєму чистому вигляді, а у поєднанні з іншими жанрами, оскільки його форма є дуже зручною для швидкого інформування. Елементи огляду можна знайти як у телевізійних та радіо-сюжетах, так і в друкованих засобах масової інформації» [7, с. 184–185]. Дослідниця акцентує, що огляд є варіативним та універсальним, оскілки підходить під різні формати. Жанр часто поєднується з іншими, змінюючи свою композицію та зміст. Він виступає певною платформою для міксування ознак різних журналістських творів у

єдине ціле. В огляді спостерігається інформування, аналіз, вибудовування взаємозв'язків, підсумовування. Тобто він є адаптивним за своєю структурою.

Дослідниця Н. Орлова у матеріалах І Міжнародної науково-практичної конференції «Філологія та лінгводидактика в умовах євроінтеграції: реалії і перспективи» вказує, що «тенденцією сучасних мас-медіа є посилення аналітичного контенту. Редакції періодичних та інтернет-видань, радіо, телебачення поступово переходять від простого інформування до аналітичної діяльності. Жанром, яким активніше почали послуговуватися українські журналісти, є огляд ЗМІ (або огляд преси)» [12, с. 161]. Можемо помітити тенденцію розвитку огляду, як фахівці все частіше застосовують у матеріалах цей жанр аналітики. На нашу думку, це спричинено тим, що аудиторії недостатньо просто сухої фактологічної бази, потреба у поясненнях та узагальненнях зростає. Сучасний глядач віддає перевагу тим роботам, в яких є акценти на важливому та глибокий аналіз. Оглядач повинен доносити інформацію, висвітлюючи її різні аспекти, оскільки багатогранність виступає одним із ключових факторів успіху матеріалів журналіста.

Авторка також зазначає: «Дослідники акцентували на основній характеристиці жанру: оглядач базує свої висновки не на одиничному факті чи окремій події, а на сукупності фактів, подій, ситуацій, явищ, процесів, які він узагальнює, підсумовує, ґрунтуючись на аналізі ретельно підібраного ним фактажу» [12, с. 161]. У процесі створення огляду журналіст прослідковує тенденції, виокремлює явища і структурує їх в одне ціле. Підбиття узагальнених підсумків створює цілісну картину. Такий підхід вказує на вміння оглядача бачити зв'язок між подіями і наштовхувати на роздуми аудиторію.

Німецькі дослідники Д. Мой та М. Ордольфф зазначають на мультифункціональності журналіста, в тому числі оглядача, й наводять визначення: «Відеожурналіст – це репортер або автор, який не тільки несе відповідальність за зміст подібно до журналіста або кінематографіста, але й виконує такі завдання:

– знімати й оформлювати кадри;

– записувати звуки;
– монтувати фільми;
– озвучувати тексти сюжетів;
– планувати та збувати продукцію» [14, с. 189–190].

Запропонована теза демонструє багатогранність професії журналіста як медійника. Автори акцентують на універсальності фахівця, який вміє поєднувати творчу майстерність з ерудованістю й навичкою аналітичного мислення. У роботі над оглядом важливо поєднувати усі ці критерії та виконувати поставлені завдання. Саме цим ми і займалися при підготовці творчого проєкту.

РОЗДІЛ 2
СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ПРОЄКТУ

2.1. Опис і обґрунтування творчого проєкту

Творчий проєкт представляє собою добірку відеооглядів опублікованих на YouTube-каналі студентської телестудії «Universe TV», зокрема про туризм, подорожі, життя зірок та кіно. Ідея серії матеріалів націлена на популяризацію жанру огляду, оскільки він поєднує в собі пізнавально-розважальний контент. Такий підхід надає глядачам можливість не тільки отримати нову інформацію, але отримати задоволення від підібраного аудіо- та відеооформлення і відзначених авторами цікавих моментів щодо сфери кіно, музики, туризму, розваг. Унікальність творчого проєкту у подачі матеріалів доступною мовою, з легким сприйняттям та на широку аудиторію. Огляди побудовані на основі відібраної інформації з відкритих джерел, з додаванням авторських роздумів, змістовно та без надлишкового перенасичення. Ключовою складовою є звуковий супровід та динамічний візуальний ряд, які передають настрій та викликають у глядача певні емоції. Для кращого сприйняття у роботах використано фрагменти фільмів, публічних заходів, кадрів з подорожей, аби відео були більш практичними та насиченими.

Обрана тематика наразі одна з найпопулярніших серед молоді, тож ми розрахували широке коло цільової аудиторії. Постійні зміни у кіноіндустрії, музиці та туристичних напрямках викликають зацікавленість глядача. До того ж, питання зіркових життів незмінно приваблює людську увагу, адже аудиторії хочеться знати останні події та бути обізнаними про своїх улюбленців світу моди, кіно, музики і т.д. Отож, вибір даних тем для оглядів обумовлений можливістю створити контент різного плану, охопити актуальні питання та задовольнити інтерес глядача.

Першим випуском творчого проєкту є огляд «Кінопремії 2024» (URL: https://youtu.be/Iw1_60NtXmQ?si=8G22XoZX9p-3it3u) тривалістю 04:08 хв. У відео представлена добірка номінацій та переможців у різних категоріях.

Присутній відеоряд із ведучою, який переривається закадровим текстом та вставками з церемонії або кадрів фільму. Увесь матеріал має титри, в яких зазначено джерела, звідки брались ті чи інші моменти кіно. Також на початку зазначено назву рубрики і ім'я ведучої, а наприкінці є посилання на аудіосупровід, що лунав протягом відео. Матеріал за своєю структурою має заставку, вступну частину журналістки, різні категорії та переходи між ними та фінал.

Другий випуск «Життя зірок» довжиною у 02:41 хв представляє огляд основних цікавих моментів серед знаменитостей, розвитку їх кар'єри та особистого життя (URL: https://youtu.be/02aeag_Pw18?si=-Mf4BWgemRuJSJD6). Робота містить фрагменти з різних публічних заходів, відеоряд із ведучою, вставки закадрового тексту. Титровка присутня протягом усього матеріалу, в ній зазначено джерела взятих моментів. Аудіосупровід становить ряд музичних композицій, які також вказані у титрах. На початку міститься назва рубрики та ім'я ведучої, в кінці авторка посилається на всі використані матеріали. Структура відео рівномірна: заставка, вступ ведучої, основні фрагменти з переходами між прямою мовою та закадровим текстом, підсумок.

Також маємо 5 випусків серії «Подорожі світом» тривалістю по 2-3 хв про туризм. Усі матеріали пропонують глядачам огляд різних міст континентів світу, надаючи переваги та недоліки кожного. Серії програми починаються з однакової заставки довжиною 5 секунд, яка містить розроблений авторокою логотип програми та запозичений аудіоряд. Роботи містять закадровий текст та музичний супровід. На початку присутні унікальні назви кожного з випусків:

– Америка
(URL: https://youtu.be/SPlllfXm_5I?si=XFR-E4iDc6pgbBKB);
– Австралія
(URL: https://youtu.be/pKA0Du0je90?si=R_ZAb3uAN4wpkzdL);
– Європа
(URL: https://youtu.be/Qm8eWuz5LEY?si=UuUKFQK6MDwzXmZZ);
– Азія

(URL: https://youtu.be/ABX4eejIuvY?si=JGECH0BNwCYQL6uR);

– Африка

(URL: https://youtu.be/LdY4cFcfLoE?si=rFn21fx7sZhPQlmz).

В усіх роботах дотримано авторських прав, прописано джерела запозиченого відеоряду та вказано виконавців музичних композицій.

2.2. Цільова аудиторія й особливості просування продукту

Аудиторія – це ключова складова успіху роботи ЗМІ, оскільки саме вона формує попит. Наш творчий проєкт, що складається із серії опублікованих відеооглядів на YouTube-каналі студентської телестудії «Universe TV», орієнтований на широкий загал. Переважну частину цільової аудиторії складає молодь, адже обрана тематика – одна з найпопулярніших серед неї. Активні користувачі соціальних мереж, що споживають пізнавально-розважальний контент мають змогу зануритись в огляди сфер кіноіндустрії, музичного простору та різних туристичних напрямів. Водночас, глядачі, які виходять за межі нашої цільової аудиторії, також можуть легко орієнтуватися в відеооробotах завдяки подачі матеріалів доступною мовою, з динамічним візуальним оформленням та різноманітним звуковим супроводом.

Огляди побудовані таким чином, аби поєднати у собі інформацію з аналітикою у пізнавальному напрямі з розважальними елементами. Інтерес аудиторії до запропонованих туристичних тем та бажання бути ознайомленими з останніми подіями світу кіно та музики створюють попит на контент схожого характеру. І наш проєкт частково задовільняє їхню потребу.

Тривалість відео зумовлена тим, що основними каналами залучення аудиторії є такі соцмережі, як Instagram, TikTok, Facebook, де інформація переважно подається за найкоротші проміжки часу, оскільки сучасний глядач досить швидко перемикає увагу на інші предмети та має дещо слабку концентрацію через вплив тих самих соцмереж. Тож довжина у 2-4 хв є оптимальною, враховуючи особливості просування даного проєкту серед молоді на платформі YouTube.

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Творчий проєкт містить 7 опублікованих оглядів. У матеріалі «Кінопремії 2024» висвітлено основні номінації та переможців у різних категоріях. У заставці присутня назва випуску, заднім фоном виступає відеоряд з церемонії «Оскар» з оригінальним звуковим супроводом. Далі у кадрі з'являється ведуча, яка робить вступну промову щодо теми матеріалу, знизу подається титр з іменем авторки, все відбувається з фоновою доданою музикою виконавиці Charli XCX – «Speed Drive», що лунатиме у першому згаданому авторкою фільмі. Бічним переходом кадр змінюється на закадровий текст та фрагментами з першої стрічки «Барбі», які невдовзі змінює наступний фільм «Оппенгеймер». Під звуки вибуху із кіно та спецефекти диму у кадрі знову ведуча, яка переходить до аналізу та підбиває підсумки протистоянь обох стрічок. Далі йде заставка до наступної теми огляду. Ведуча вказує на візуальні ефекти та жанрове розмаїття серед номінованих, таким чином підводить до фільму «Дюна: частина друга», кадр змінюється на фрагменти з цього кіно. Продовжуючи розмову за «Вбивць квіткої повені», відеоряд змінюється на моменти з даного фільму. Наостанок, авторка робить висновки щодо меседжів, які несе глядачам сучасне кіно, наголошуючи на важливості підняття соціальних тем у Голлівуді. Ведуча пропонує до роздуму питання майбутнього цієї індустрії, зазначаючи можливі варіанти розвитку. В кінці програми грає мелодія «Wasteland» з відеорядом різних номінованих фільмів. В титрах вказано використаний аудіосупровід та джерела, звідки було взято залучені кадри. Відео зібрало 22 перегляди на момент 28.03.2025.

Випуск «Життя зірок» зосереджений на цікавих моментах життя знаменитостей, у роботі присутні фрагменти з публічних заходів, а також авторські роздуми щодо цих подій. У заставці присутня назва випуску, заднім фоном виступає відеоряд зірок з червоної доріжки з накладеним звуковим супроводом. Треком виступає «Partition» Beyoncé. Далі у кадрі з'являється ведуча, яка робить вступну промову щодо теми матеріалу, знизу подається титр з іменем авторки, все відбувається з фоновою доданою музикою. Переходом із

затемненням кадр змінюється на закадровий текст з відеорядом із фрагментів публічних заходів, ведуча розповідає про роман актора Тімоті Шаламе з бізнесвумен Кайлі Дженнер. Грає фонова музика «Visions of Gideon» із одного з фільмів, де знімався актор. Далі з'являються кадри з концерту співачки Тейлор Свіфт, ведуча робить акцент на проблемі авторських прав, приводячи в приклад ремастеринг альбому артистки. Наступною темою є новий альбом Beyoncé, в кадрі з'являються фрагменти з концертів та моменти створення фільму співачки. Наостанок, авторка наголошує на тому, чи впливають на суспільство дії та вчинки публічних людей. Ведуча закликає глядачів залишити свою думку щодо порушеного питання у коментарях. В кінці програми грає мелодія з відеорядом з виступу Тейлор Свіфт. В титрах вказано використаний аудіосупровід та джерела, звідки було взято залучені кадри. Відео зібрало 238 переглядів на момент 28.03.2025.

Випуск «Подорожі світом: Америка» тривалістю 02:52 хв охоплює тематику туризму континентами Північної та Південної Америки. Серія цих випусків містить унікальну заставку, в якій вказана назва програми, а також логотип у вигляді планети з помітками, як на мапі. Далі у кадрі з'являються фрагменти різних міст континентів, закадровий текст ведучої зі вступною промовою щодо теми матеріалу, титр з назвою випуску, все відбувається з фоновою доданою музикою. Переходом із затемненням кадр змінюється на закадровий текст з відеорядом із фрагментів міста Нью-Йорк, ведуча розповідає про його атмосферу та можливі виклики для туристів. Грає фонова музика «Empire State Of Mind» авторства Jay-Z за участі Аліші Кіз. Далі сюжет переходить до кадрів з Ріо-де-Жанейро, у закадровому тексті ведуча описує атмосферу міста, розповідає про переваги та робить акцент на труднощах, з якими можуть зіткнутися туристи. Фоново грає пісня «Mas Que Nada». Наступна частина присвячена Лос-Анджелесу, показано кадри пляжів, Алеї Слави та пагорби Голлівуду. У закадровому тексті авторка відмічає факт того, що місто є центром кіноіндустрії, наголошуючи на проблемах із трафіком та високими цінами. Звуковим супровод виступає трек «You Know How We Do It»

виконавця Ice Cube. Далі глядачам пропонують розглянути наступ локацію для туризму – Перу. На кадрах зображено місцевість, гірські пейзажі та стародавні споруди. У закадровому тексті ведуча зазначає аспекти, що варто врахувати під час підготовки до подорожі. Вона наголошує на складності маршруту, пов'язані з висотою. Наприкінці авторка підсумовує різноманітність куточків Америки. У фінальних кадрах пейзажі різних міст змінюються та з'являються титри з використаним аудіо- та відеосупроводом. Відео зібрало 87 переглядів на момент 28.03.2025.

Випуск «Подорожі світом: Австралія» тривалістю 02:42 хв охоплює різні куточки континенту. На початку серії присутня унікальна заставка. Далі у кадрі з'являються фрагменти різних місць, закадровий текст ведучої зі вступною промовою щодо теми матеріалу, титр з назвою випуску, все відбувається з доданою фоновою музикою «Blue» авторства Біллі Айліш. Переходом із затемненям кадр змінюється на закадровий текст з відеорядом із фрагментів міста Сідней, ведуча розповідає про його атмосферу та можливі виклики для туристів. Грає фонова музика «Blue» виконавця KAI. Далі сюжет переходить до кадрів з Мельбурну, у закадровому тексті ведуча порівнює його з попереднім, розповідає про переваги та робить акцент на труднощах, з якими можуть зіткнутися туристи. Фоново грає пісня «Blue» артиста V. Наступна частина присвячена Великому Бар'єрному рифу, показано кадри океану та місцевої фауни. У закадровому тексті авторка відмічає факт того, що занурення з аквалангом матеріально не є доступним кожному. Звуковим супровод виступає трек «Blue» співачки Taeyeon. Далі глядачам пропонують розглянути наступ локацію для туризму – Австралійський Аутбек. На кадрах зображено місцевість пустелі. У закадровому тексті ведуча зазначає аспекти, що варто врахувати під час підготовки до подорожі. Вона наголошує на особливостях клімату. Наприкінці авторка підсумовує різноманітність куточків Австралії. У фінальних кадрах пейзажі різних локацій змінюються та з'являються титри з використаним аудіо- та відеосупроводом. Відео зібрало 169 переглядів на момент 28.03.2025.

Випуск «Подорожі світом: Азія» тривалістю 03:13 хв охоплює різні куточки цієї частини світу. На початку серії присутня унікальна заставка. Далі у кадрі з'являються кадри мегаполісів, закадровий текст ведучої зі вступною промовою щодо теми матеріалу, титр з назвою випуску, все відбувається з доданою фоновою музикою. Переходом із затемненням кадр змінюється на закадровий текст з відеорядом із фрагментів міста Сеул, ведуча розповідає про його атмосферу та можливі виклики для туристів. Грає фонова музика «Still with you» корейського виконавця Jungkook. Далі сюжет переходить до кадрів з Токіо, у закадровому тексті ведуча розповідає його привабливі сторони та динамічність, робить акцент на труднощах, з якими можуть зіткнутися туристи. Фоново грає пісня «Black Swan» гурту BTS. Наступна частина присвячена Шанхаю, показано вулички та хмарочоси міста. У закадровому тексті авторка відмічає на тому, що мегаполіс таїть у собі поєднання футуризму з традиційним стилем. Звуковим супровод виступає трек «4:00 A.M.» співачки Taeko Onuki. Далі глядачам пропонують розглянути настпу локацію для туризму – Гонконг. На кадрах зображено густонаселенні будівлі та швидкий ритм життя. У закадровому тексті ведуча акцентує на різноманітності культур та високих цінах. Наприкінці авторка підсумовує різноманітність міст Азії. У фінальних кадрах пейзажі різних локацій змінюються та з'являються титри з використаним аудіо- та відеосупроводом. Відео зібрало 52 перегляди на момент 28.03.2025.

Випуск «Подорожі світом: Європа» тривалістю 02:42 хв охоплює різні куточки цієї частини світу. На початку серії присутня унікальна заставка. Далі у кадрі з'являються кадри європейських міст, закадровий текст ведучої зі вступною промовою щодо теми матеріалу, титр з назвою випуску, все відбувається з доданою фоновою музикою. Переходом із затемненням кадр змінюється на закадровий текст з відеорядом із фрагментів міста Лондон, ведуча розповідає про його атмосферу та можливі виклики для туристів. Грає фонова музика «The Game is on» із серіалу «Шерлок». Далі сюжет переходить до кадрів з Парижу, у закадровому тексті ведуча розповідає його привабливі

сторони, робить акцент на труднощах, з якими можуть зіткнутися туристи. Фоново грає пісня «La Seine» співачки Ванесси Параді. Наступна частина присвячена Риму, показано архітектуру та ритм міста. У закадровому тексті авторка відмічає на складності руху транспорту. Звуковим супровод виступає трек «Love In Portofino» виконавиці Даліди. Далі глядачам пропонують розглянути настпу локацію для туризму – Венецію. На кадрах зображено канали та гондоли. У закадровому тексті ведуча акцентує на ризику затоплення. Фонова грає мелодія «Anlatamam». Наприкінці авторка підсумовує різноманітність міст Європи. У фінальних кадрах пейзажі змінюються та з'являються титри з використаним аудіо- та відеосупроводом. Відео зібрало 52 перегляди на момент 28.03.2025.

Випуск «Подорожі світом: Африка» тривалістю 02:18 хв охоплює різні куточки цього материку. На початку серії присутня унікальна заставка. Далі у кадрі з'являються кадри африканських пейзажів, закадровий текст ведучої зі вступною промовою щодо теми матеріалу, титр з назвою випуску, все відбувається з доданою фоновою музикою. Переходом із затемненням кадр змінюється на закадровий текст з відеорядом із Єгипту, ведуча розповідає про його історичну цінність та можливі виклики для туристів. Грає фонова музика «Arabian nights». Далі сюжет переходить до кадрів з Марокко, у закадровому тексті ведуча розповідає його привабливі сторони, робить акцент на труднощах, з якими можуть зіткнутися туристи. Фоново грає музика. Наступна частина присвячена Танзанії, показано флору та фауну місцевості. У закадровому тексті авторка відмічає на особливості клімату та необхідності вакцинації перед поїздкою. Звуковим супровод виступає трек «Makeba». Наприкінці авторка підсумовує різноманітність Африки. У фінальних кадрах пейзажі змінюються та з'являються титри з використаним аудіо- та відеосупроводом. Відео зібрало 126 переглядів на момент 28.03.2025.

Особливістю цих відеоогляді є подача, що поєднує інформаційну частину з аналітичними роздумами. У кожному випуску дотримано авторських прав: зазначено джерела відеоряду, вказано виконавців музичних композицій. Відео

містить титри назв локацій, полегшує сприйняття. Проєкт має творчий потенціал для подальшого розвитку. Наприклад, можливе створення нових випусків у рамках вже існуючих напрямів або розширення тематичного охоплення.

2.4. Особливості оформлення проєкту

Матеріали поєднують відеоряд, закадровий текст і музичний супровід, створюючи цілісну атмосферу. Кожна аудіодоріжка обрана спеціально до теми, націлена на повноцінне занурення глядачами у огляд. Наприклад, використання пісні Charli XCX у роботі «Кінопремії 2024» підсилює атмосферу аналізу фільму «Барбі», оскільки трек асоціюється зі стрічкою, бо він широко використовувався у маркетинговій стратегії просування трейлеру цього кіно. Поєднання кадрів із «Барбі» та «Оппенгеймера» нагадує аудиторії про протистояння цих проєктів на момент виходу фільмів. Переходи із залученям ефекту вибуху та звукових спецефектів кінематографічно передають тематику стірчки «Оппенгеймер».

У підготовці над випуском «Життя зірок» було залучено музичний ряд, що ідентифікує кожну підтему. Використання треків співачок, про яких йшлося, а також композицій із фільмів, у яких грали актори, допомагають глядачам краще зрозуміти обсяги діяльності зірок.

Випуски про подорожі передають настрій кожного місця. Вибір треку «Empire State Of Mind» для Нью-Йорка та «Mas Que Nada» для Ріо-де-Жанейро додають відчуття присутності. Оглядач повинен вміти занурити аудиторію у тему роботи, залучити емоційну складову та викликати спогади і асоціативний ряд за допомогою залучення звукових образів.

Таке оформлення творчого проєкту демонструє продуману авторкою структуру матеріалів та професійний підхід у створення телевізійних оглядів. Візуальне оформлення має унікальні заставки, які утворюють впізнаваний стиль. Логотип серії про подорожі у вигляді планети та мапи чітко передає тематику відео. Заставка огляду кінопремій поєднує у собі кадри із церемонії

«Оскар», таким чином, глядач має уявлення про подальший розвиток подій у матеріалі. Робота про життя зірок у своїй заставці з фрагментами показів на червоній доріжці демонструє про що може йти мова у відео.

Використання у оглядах титрів з іменем авторки під час появи дає розуміння, хто саме постає у кадрі перед глядачами. Вказування джерел використаних аудіо- та відеосупроводу свідчить аудиторії про дотримання авторських прав.

Звукове оформлення підсилює атмосферу та підкреслює особливості кожної теми. Начитка сприймається легко завдяки стабільному темпу, який передає настрій того. що з'являється на екрані. Підсумки ведучої допомагають аудиторії згадати усі акценти матеріалу та наштовхують на роздуми.

2.5. Технічні і програмні засоби

При створенні творчого проєкту ми використовували відеоредактор CapCut. Ця програма зручна для редагування, у ній міститься широкий асортимент інструментів монтажу. Можна працювати з різними файловими форматами, використовувати переходи, додавати плашки і вставки, титри, аудіосупровід та візуальні ефекти.

У процесі створення оглядів у редакторі є можливість вирізати зайві фрагменти, склеювати кадри, змінювати яскравість і контрастність, додавати динамічні та статичні титри, накладати закадровий текст та музику.

Серед популярних відеоредакторів також є Sony Vegas Pro, Adobe Premiere Pro, Final Cut Pro, Movavi Video Editor, PowerDirector, OpenShot та інші. Більшість з них мають обмежений доступ, оскільки повний функціонал доступний за передплату.

2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо)

Творчий проєкт має схожу тематику з деякими опублікованими матеріалами нашого доробку. Всього маємо 16 телевізійних матеріалів на YouTube, з яких 5 випусків оглядів – серія «Україна Дивовижна», в якій

розповідається про цікаві місця для туризму країною, а також 3 матеріали рубрики «Прогулянка містом», де авторка Валерія Гетьман з колегою Аліною Чугуєнко подорожують Запоріжжям, показуючи глядачам можливі привабливі варіанти для активного відпочинку. З доробку 7 матеріалів – творчий проєкт. Також з телевізійних жанрів є матеріал «Одна історія телебачення».

Доробок має два матеріали у соціальних мережах: відео «Права людини» у Instagram та пост «Суперпес для Суперлюдини» у Facebook. Обидва, соціальний ролик та реклама, спрямовані на благодійну підтримку та заклик до суспільства про допомогу.

Також маємо радіоматеріал – подкаст «Права жінок. Фемінізм» на SoundCloud. Робота націлена розкрити тему прав жінок та поширити на український загал випадки порушення гендерної рівності з метою висвітлення течії фемінізму.

Творчий доробок налічує два інтернет-матеріали, серед яких інтерв'ю «Студентка журфаку Анна Шумкова про проблеми життя в окупації» та огляд «Кінопремії 2024: номінації та номінанти». У першому можна помітити навички журналістки у роботі з соціально чутливими темами та особливий підхід до висвітлення. Друга робота показує здатність працювати з аналітикою, переоцінювати події і структуровано викладати висновки.

ВИСНОВКИ

Сучасне інформаційне середовище не можна уявити без телевізійних оглядів, оскільки цей жанр виконує роль не тільки інформування, а й формує у громадськості навички критичного мислення та розвиває їх потік думок. Проведене нами дослідження допомогло дійти висновку, що аналітика впливає на сприйняття аудиторією подій та явищ за допомогою таких каналів сприйняття, як візуальні, аудіо- та текстові.

Ми дійшли думки, що журналістський жанр огляду – це важливий засіб спілкування з аудиторією, бо він здатен формувати у неї емоційний зв'язок із матеріалом завдяки глибокому аналізу та авторській подачі. Поєднуючи у собі факти, оцінку і враження перед глядачем утворюється цілісна картина певних подій або явищ. Огляд викликає емоції і формує певне ставлення до запропонованої теми.

Ми узагальнили теоретичні підходи до поняття «огляд», здійснили аналіз наукових робіт та висловлених раніше думок практиків, розглянули принципи і особливості технології створення телевізійного огляду, узагальнили основні положення, створили та проаналізували серію оглядів.

За методологічну та теоретичну основу взяли наукові праці таких авторів: Н. Бернадської, Ю. Бідзілі, З. Дмитровського, В. Здоровеги, Ю. Коваліва, О. Лаврика, І. Михайлина, Г. Назаренко, О. Яценка та інших.

Ми дослідили особливості огляду на телебаченні та технології його створення, провели паралель між різними методами і подачі даного жанру, знайшли спільне та відмінне. Нами було розглянуто принципи і особливості створення оглядів.

Отже, проведене дослідження дозволило нам глибше зрозуміти особливості та тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні питання права та соціально-економічних відносин: збірник наукових статей. Кропивницький: Центральноукраїнський інститут розвитку людини, 2023. 598 с.

2. Бернадська Н. Жанрологія. Енциклопедія Сучасної України. URL: https://esu.com.ua/article-20331 (дата звернення: 18.03.2025).

3. Бідзіля Ю. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті. Ужгород : ВАТ «Видавництво “Закарпаття”», 2007. 224 с.

4. Дмитровський З. Аналітична журналістика: Тексти лекцій. Львів: Малий видавничий центр факультету журналістики Львівський національний університет ім. І. Франка, 2021. 138 с.

5. Дмитровський З. Організація роботи на телебаченні: тексти лекцій. Львів: Малий видавничий центр факультету журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка, 2020. 98 с.

6. Дрешпак В. Жанрологія журналістських творів: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021. 186 с.

7. Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2018». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2018. 350 с.

8. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.

9. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1. Київ : видавництво «Академія», 2007. 608 с.

10. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2. Київ : видавництво «Академія», 2007. 624 с.

11. Лаврик О. Основи журналістики. Харків : Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, 2010. 73 с.

12. Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції «Філологія та лінгводидактика в умовах євроінтеграції: реалії і перспективи»

(25–26 жовтня 2018 р.) [Електрониий ресурс] / За заг. ред. І. В. Гайдаєнко; упор. Т. Г. Окуневич. 2018. 251с.

13. Михайлин І. Основи журналістики : підручник. – 5-те вид., перероб. та доп. Київ : центр учбової літератури, 2011. 496 с.

14. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: практична журналістика, том 62 / За загал. ред. В. Ф. Іванова; пер. з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.

15. Назаренко Г. Інформаційні жанри журналістики. Київ : Національний авіаційний університет, 2009. 124 с.

16. Приступенко Т., Радчик Р., Василенко М. та ін. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2012. 352 с.

17. Рогова Т. Спеціалізація. Телебачення. Інформаційне телебачення: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2022. 108 с.

18. *Словник української мови.* URL: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D1%80 (дата звернення: 18.03.2025).

19. *Словник української мови.* URL: https://slovnyk.ua/ (дата звернення: 18.03.2025).

20. Цімох Н. Тенденції розвитку жанрів сучасних телевізійних програм. *Культура і мистецтво у сучасному світі.* 2017. №18. С. 219–237.

21. Яценко О. Укладання оглядових документів : практичний посібник. Київ: Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського, 2011. 84 с.

22. Hohendahl P. Institution of criticism. Ithaca: Cornell University Press, 1982. 288 p.

23. Jaakkola M. Representation of the share of journalistic genres applied in covering culture on culture pages of daily newspapers across time, Sweden: University of Gothenburg, 2021. P. 1-3.

24. Tuchman, G. Objectivity as strategic ritual: An examination of newsmen‘s notions of objectivity. American Journal of Sociology, 1972. URL: https://doi.org/10.1086/225193 (the access date: 30.05.2025).

ДОДАТОК А
СЦЕНАРІЇ МАТЕРІАЛІВ, СТВОРЕНИХ У МЕЖАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

Огляд №1: Кінопремії 2024.

Загальний хронометраж: 04:08 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 – 00:07	Дальній план: церемонія нагородження Оскар	музика	Титри. Кінопремії 2024 YouTube: AscendntX
2.	00:08 – 00:26	2-й сер. план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «Кінопремії 2024 року стали не лише відзначенням художніх здобутків, а й символом змін у кіноіндустрії. Сьогодні в центрі уваги – нові теми, нові обличчя, культурні та гендерні зрушення. Давайте розглянемо найгучніші фільми та тенденції, що підкорили глядачів та критиків». фонова музика	
3.	00:27 – 00:45	Дальній план: кадри з фільму Барбі.	Закадровий текст: «Барбі, з її яскравим візуальним стилем і глибоким підтекстом про гендерну рівність, не лише зібрав шалені касові збори, а й довів, що фемінізм може бути комерційно успішним у кіно.». фонова музика	Титри: YouTube: Warner Bros. Pictures Ukraine
4.	00:46 – 00:48	Загальний план: анімовані титри	закадровий текст: «Барбі та Оппенгеймер – два фільми, що стали справжніми соціокультурними явищами».	титри: Barbie VS Oppenheimer

5.	00:49 – 01:27	Дальній план: кадри з фільму Оппенгеймер.	Закадровий текст: «А от Оппенгеймер Крістофера Нолана вразив епічним масштабом і підняв серйозні моральні дилеми, пов’язані зі створенням атомної бомби. Глядачі, критики, – усі вражені емоційною глибиною та акторською грою Кілліана Мерфі». інтершум з кадрів фільму	Титри: YouTube: B&H Film Distribution Company
6.	01:28 - 01:35	2-й сер.план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «Ці фільми отримали номінації у найпрестижніших категоріях, що підтверджує їх вагомий вплив на сучасний кінематограф».	
7.	01:36 - 01:38	Загальній план: анімовані титри	фонова музика	Титри: Жанрові експерименти YouTube: Warner Bros. Pictures Ukraine
8.	01:39 - 01:52	2-й сер. план ведуча в кадрі	Пряма мова: «Цьогоріч кінопремії об’єднали широкий спектр жанрів, від наукової фантастики та фентезі до соціальних драм і кримінальних вестернів. Дюна: Частина друга Дені Вільньова вразила глядачів візуальними ефектами». фонова музика	
9.	01:53 - 02:11	Дальній план: кадри з фільму Дюна. Титри	інтершум з кадрів фільму	Титри: YouTube: Warner Bros. Pictures Ukraine
10.	02:12 - 02:18	2-й сер. план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «а Вбивці квіткової повні Скорсезе порушили важливі соціальні питання, які сьогодні так хвилюють суспільство».	

11.	02:19 - 02:41	Дальній план: кадри з фільму Вбивці квіткової повні. Титри	інтершум з кадрів фільму	Титри: YouTube: B&H Film Distribution Company
12.	02:42 - 02:59	2-й сер. план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «Сучасні фільми не лише розважають – вони несуть потужні соціальні меседжі. Серед номінантів є роботи, які висвітлюють теми рівності, екології, культурної ідентичності та історичної справедливості. Це важливий сигнал про те, що глядач готовий до змістовного та етичного кіно». фонова музика	
13.	03:00 - 03:03	Загальний план: титри на фоні церемоній вручення Оскар	фонова музика	Титри: майбутнє кінематографа YouTube: AscendntX
14.	03:04 - 03:31	2-й сер. план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «Чи стане кіноіндустрія більш різноманітною, багатогранною та змістовною? Кінопремії 2024 показують, що такі тенденції лише зростатимуть, адже сучасний глядач шукає кіно, яке змушує думати і змінюватися. Можливо, Голлівуду варто знайти баланс між інтелектуально насиченими фільмами та класичними розважальними жанрами. Адже попереду у кінематографа нові шляхи, і кожен глядач знайде своє кіно». фонова музика	

15.	03:32 - 04:08	Дальній план: кадри різних фільмів. Титри	музика	Титри: YouTube: AscendntX Використано відео з Youtube-каналів: AscendntX, WarnerBrothersUkraine, bhfilmsua Використано музику: Speed Drive - Charli XCX, Wasteland - Royal & the Serpent Авторка - Валерія Гетьман

Огляд №2: Життя зірок.

Загальний хронометраж: 02:41 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 – 00:14	Дальній план: церемонія Греммі.	музика	Титри. Життя зірок YouTube: CBS News
2.	00:15 – 00:34	2-й сер. план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «2024-й рік у шоу-бізнесі залишив по собі багато питань і спогадів. Від гучних романів до масштабних тріумфів та непростих скандалів - усе це формувало картину, яку обговорює світ. Чи стали зірки ближчими до нас через свою відкритість? Чи, можливо, це чергова ілюзія? Розбираємося разом!». фонова музика	
3.	00:35 – 00:51	Дальній план: кадри з Тімоті та Кайлі.	Закадровий текст: «Коли Тімоті Шаламе, актор, який славиться ролями інтелігентних хлопців, та Кайлі Дженнер, зірка реаліті-шоу й бізнес-магнатка, вперше з’явилися разом, це викликало шквал обговорень. Хтось	Титри: YouTube: Entertainment Tonight

			назвав це «романом року», інші – маркетинговою угодою». фонова музика	
4.	00:52 – 01:09	2-й сер. план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «З одного боку, їхні стосунки виглядають щирими: вони не бояться проявляти почуття публічно. З іншого – чи не здається вам, що це більше схоже на гарну історію для медіа? У будь-якому разі, вони чудово доповнюють одне одного. А що ви думаєте про такі несподівані зіркові дуети?» фонова музика	
5.	01:10 – 01:37	Дальній план: кадри з виступу Тейлор Свіфт.	Закадровий текст: «У боротьбі за права на свою музику Тейлор Свіфт продовжує писати історію. Її ремастеринги старих альбомів стали не лише музичним явищем, а й символом боротьби за контроль над власною творчістю. Ви помічали, як особиста історія Тейлор резонує із глобальною темою – прав митців на свою працю?». інтершум з кадрів виступу	Титри: YouTube: Swift Leaks 2.0
6.	01:38 - 01:47	2-й сер.план: ведуча в кадрі	Пряма мова: «Це питання виходить за межі шоу-бізнесу. Чи може її приклад змінити ставлення до авторського права? І чи допоможе це молодим артистам уникнути подібних помилок?» фонова музика	
7.	01:48 - 02:18	Загальній план: кадри з фільму Бейонсе.	Закадровий текст: «У 2024 році Бейонсе знову довела, чому її називають королевою. Її тур Renaissance зібрав мільйони фанатів, а фільм про створення альбому показав, як працює справжній перфекціонізм. Цікаво, чи змогла б Бейонсе досягти такого успіху без цієї	Титри: YouTube: Beyoncé

			феноменальної працездатності? Її приклад надихає: талант – це лише половина успіху, решта – це наполегливість». інтершум з кадрів фільму	
8.	02:19 - 02:33	2-й сер. план ведуча в кадрі	Пряма мова: «ми живемо в час, коли публічні особистості мають реальний вплив на суспільство. І питання не в тому, чи вони можуть змінити світ, а в тому, чи змінюємося ми під їхнім впливом. Залишайте свої думки в коментарях. До зустрічі в наступному випуску!» фонова музика	
9.	02:34 - 02:41	Дальній план: кадри з виступу Тейлор Свіфт.	музика	Титри: YouTube: Swift Leaks 2.0 Використано відео з Youtube-каналів: CBSNews, EntertainmentTonight, swiftleaks, beyonce Використано музику: Partition - Beyoncé, Style - Taylor Swift, Visions of Gideon - Sufjan Stevens, you are the right one - sports, girls never die - tripleS Авторка - Валерія Гетьман

Огляд №3:Подорожі світом: Європа.

Загальний хронометраж: 02:42 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 - 00:06	заставка	фонова музика	

2.	00:07 – 00:24	Дальній план: європейські ландшафти.	Закадровий текст: «Європа завжди приваблювала туристів своєю багатою історією, унікальною культурою та архітектурними шедеврами, які вражають уяву. Ми вирушимо до популярних європейських міст, щоб дізнатися, що робить їх такими улюбленими серед мандрівників, і розглянемо їхні переваги та недоліки». фонова музика	Титри: Подорожі світом: Європа YouTube: Around The World 4K панорамна зйомка, таймлапс
3.	00:25 – 00:51	Загальний план: кадри Лондона.	Закадровий текст: «Лондон – це місто, яке вдало поєднує королівську велич із сучасним космополітичним життям. Місто відоме своїми театрами, музеями та парками. Однак постійні дощі та мінливий клімат Лондона часто розчаровують тих, хто очікує сонячного європейського відпочинку. Попри це, Лондон залишається символом багатогранності та відкритості. Це місто надихає своєю динамічністю та енергією, залишаючи незабутні враження». фонова музика	Титри: Лондон, Англія YouTube: 8K COLORS YouTube: Around The World 4K панорамна зйомка, таймлапс
4.	00:52 – 01:19	Дальній план: кадри Парижу.	Закадровий текст: «Париж – місто, яке асоціюється з елегантністю, любов’ю та мистецтвом. Тут можна побачити знамениті пам’ятки і водночас прогулятися вузькими вуличками, що зберегли шарм старої Європи.	Титри: Париж, Франція YouTube: Timelab Pro YouTube: UHD Walking Adventures панорамна зйомка, таймлапс

			Проте Париж нерідко стикається з проблемами перенаселення туристами, особливо в літні місяці, а також відзначається великими цінами. І все ж Париж залишається містом, яке неможливо не любити. Він дарує емоції та натхнення, переносячи вас у світ краси та гармонії». фонова музика	
5.	01:20 – 01:53	Дальній план: кадри Рима .	Закадровий текст: «Рим – це місце, де історія оживає на кожному кроці. Колізей, Пантеон, Римський форум розповідають історії про велику епоху античності. Але Рим – це не лише археологічні пам'ятки. Його вузькі вулички та гостинні місцеві жителі створюють особливу атмосферу, яка приваблює мільйони туристів щороку. До недоліків Рима можна віднести його хаотичний рух транспорту і довгі черги до найпопулярніших пам'яток. Проте Рим – це місто, яке вчить цінувати вічність. Його архітектура, культура та дух залишають відбиток у серцях тих, хто хоча б раз його відвідував». фонова музика	Титри: Рим, Італія YouTube: Around The World 4K панорамна зйомка, таймлапс
6.	01:54 – 02:24	Дальній план: кадри Венеції.	Закадровий текст: «Венеція – це місто, яке не схоже на жодне інше. Її канали, вузькі вулички та романтичні гондоли створюють атмосферу, яку неможливо знайти більше ніде у світі.	панорамна зйомка Титри: Венеція, Італія YouTube: National Geographic

			Однак краса Венеції має свою ціну. Через великий наплив туристів місто іноді втрачає свою автентичність. Не варто забувати і про ризики затоплення, які останнім часом стають дедалі частішими. Попри це, Венеція залишається уособленням романтики й чарівності. Це місце, яке залишає слід у душі та змушує мріяти про повернення». фонова музика	
7.	02:25 - 02:42	Дальній план: кадри з Європи.	Закадровий текст: «Європейські міста мають свою історію, характер і магію. Вони різні, але всі залишають незабутнє враження, дарують емоції та спонукають до відкриття нових горизонтів. Європа залишається нескінченною книгою для мандрівників, і кожна її сторінка заслуговує на увагу». фонова музика	панорамна зйомка Титри: YouTube: Scenic Relaxation Використано відео з Youtube-каналів: 8kcolors, TimelabPro, aroundtheworld4k, NatGeo, ScenicRelaxationFilms Використано музику: David Arnold & Michael Price - The Game is on, Love In Portofino - Dalida, Vanessa Paradis, -M- - La seine, Anlatamam (Kemal) - Toygar Işıklı, Sure thing - Miguel Авторка - Валерія Гетьман

Огляд №4:Подорожі світом: Африка.

Загальний хронометраж: 02:18 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 - 00:06	заставка	фонова музика	

2.	00:07 – 00:22	Дальній план: кадри Африки.	Закадровий текст: «Африка, континент, який об'єднує дикий природний світ, багаті традиції та давню історію. Ми відвідаємо найпопулярніші туристичні напрямки, аби розкрити їхній шарм і з'ясувати, що робить ці місця такими особливими та чи є в них свої недоліки?» фонова музика	Титри: Подорожі світом: Африка YouTube: National Geographic YouTube: Amazing Places on Our Planet панорамна зйомка
3.	00:23 – 00:53	Загальний план: кадри Єгипту.	Закадровий текст: «Єгипет – країна, яка одразу асоціюється з одним із семи чудес світу. Піраміди Гізи та сфінкс нагадують про славу давньої цивілізації, та дозволяють зануритися в атмосферу стародавніх легенд. Окрім історичних скарбів, Єгипет має свої проблеми. Постійна спека, особливо влітку, може зробити подорож виснажливою, до того ж, не всі туристичні зони можуть гарантувати високий рівень безпеки. Та попри це, Єгипет залишається вікном у минуле, яке дає змогу доторкнутися до величі однієї з найдавніших цивілізацій». фонова музика	Титри: Єгипет YouTube: National Geographic YouTube: Jacob + Katie Schwarz панорамна зйомка
4.	00:54 – 01:24	Дальній план: кадри Марокко	Закадровий текст: «Марокко - це мозаїка культур, традицій і барв. Марракеш із його яскравими ринками та лабіринтами медіни зачаровує з першого погляду. Туристи також захоплюються Касабланкою, яка поєднує європейську елегантність із східним колоритом, і можливістю подорожі в пустелю Сахару, де можна побачити незабутній захід сонця. Проте Марокко не завжди	Титри: Марокко YouTube: Jacob + Katie Schwarz панорамна зйомка

			виправдовує очікування. У великих туристичних центрах можна зіткнутися з натовпами та хаосом. І все ж Марокко – це справжня східна казка, яка дарує незабутні враження та відкриває інший бік Африки». фонова музика	
5.	01:25 – 01:56	Дальній план: кадри Танзанії.	Закадровий текст: «Танзанія пропонує подорож до серця Африки. Серенгеті – один із найвідоміших національних парків світу, де щорічна міграція диких тварин є неймовірним видовищем. І Кіліманджаро, найвища гора Африки, викликає захоплення в тих, хто готовий до фізичних і моральних викликів. Недоліками цього напряму можуть бути необхідність заздалегідь підготуватися до таких речей, як вакцинація та адаптація до місцевих умов. Та попри це, Танзанія залишається місцем, яке об'єднує природу, пригоди та відпочинок. І тут ви відчуваєте справжню душу Африки». фонова музика	Титри: Танзанія YouTube: Scenic Relaxation YouTube: danya schwertfeger YouTube: Sergi Martínez Miró панорамна зйомка
6.	01:57 - 02:18	Дальній план: кадри Африки.	Закадровий текст: «Африка – це континент контрастів, де історія переплітається із сучасністю, куточки континенту демонструють, наскільки різноманітною може бути одна частина світу. Кожна країна пропонує унікальні враження, які залишаються в пам'яті назавжди. Африка надихає й запрошує відкривати її знову і знову». фонова музика	панорамна зйомка Титри: YouTube: National Geographic Використано відео з Youtube-каналів: ScenicRelaxationFilms, NatGeo, milosh9k, JacobKatieSchwarz, DroneSnap, sergi martinez miro, danyaschwert Використано музику: Personal - Emotional Oranges,

				Arabian nights - Will Smith, Makeba - Jain, Wind - Akeboshi Авторка - Валерія Гетьман

Огляд №5:Подорожі світом: Америка.
Загальний хронометраж: 02:52 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 - 00:06	заставка	фонова музика	
2.	00:07 – 00:19	Дальній план: кадри Америки.	Закадровий текст: «Північна та Південна Америка - континенти мрій і контрастів, що об'єднують високотехнологічні мегаполіси, історичні пам'ятки та природні дива. Вирушимо досліджувати найбільш відвідувані міста, розкриваючи їхні переваги й недоліки». фонова музика	Титри: Подорожі світом: Америка YouTube: 8K World панорамна зйомка
3.	00:20 – 00:55	Загальний план: кадри Нью-Йорку.	Закадровий текст: «Нью-Йорк – це центр сучасного світу, місто, що приваблює своєю енергією, розмаїттям культур і культовими пам'ятками. Усе це створює образ міста можливостей, де кожен може знайти щось для себе. Однак за цією блискучою картинкою стоїть і певна тінь. Нью-Йорк славиться високими цінами на проживання, їжу та розваги, а постійний шум і шалений ритм життя можуть виснажити навіть найактивнішого мандрівника. Окрім того, туристам варто бути обережними в окремих районах через можливу небезпеку. Та попри все, Нью-Йорк – це місце, де мрії можуть стати	Титри: Нью-Йорк, США YouTube: 8K World YouTube: From North East панорамна зйомка

			реальністю, а енергія мегаполісу заряджає кожного». фонова музика	
4.	00:56 – 01:25	Дальній план: кадри Ріо-де-Жанейро.	Закадровий текст: «Ріо-де-Жанейро – це серце Латинської Америки, місто, що об'єднує природу й урбанізм. Статуя Христа-Спасителя, гірські види та знамениті пляжі роблять його мрією багатьох мандрівників. І, звичайно, неможливо оминути легендарний карнавал, який щороку збирає мільйони гостей. Проте Ріо має й свої виклики. Проблеми з безпекою, клімат із високою вологістю – незвичні умови для мандрівників. І все ж Ріо-де-Жанейро – це свято життя, яке залишає незабутні враження, даруючи радість і відчуття свободи». фонова музика	Титри: Ріо-де-Жанейро, Бразилія YouTube: Drone Snap YouTube: kisvex панорамна зйомка
5.	01:26 – 01:57	Дальній план: кадри Лос-Анджелеса.	Закадровий текст: «Лос-Анджелес – це місто мрій, де Голлівуд відкриває двері до світу кіно, а пляжі Малібу та Санта-Моніки запрошують до спокійного відпочинку. Туристів приваблює легендарна Алея слави, розкішний район Беверлі-Гіллз і тематичні парки. Проте Лос-Анджелес має й свої недоліки. Постійні затори на дорогах, розтягнутість міста, високі ціни і проблема безпритульних у деяких районах можуть зіпсувати враження. Та незважаючи на це все, Лос-Анджелес залишається місцем, де мрії та реальність зустрічаються, а атмосфера творчості надихає».	Титри: Лос-Анджелес, США YouTube: 8K Earth YouTube: Planet of Hotels панорамна зйомка

			фонова музика	
6.	01:58 – 02:33	Дальній план: кадри Мачу-Пікчу.	Закадровий текст: «Мачу-Пікчу, древнє місто інків, розташоване серед Анд, є однією із найважливіших історичних пам'яток світу. Туристи вирушають сюди, щоб відчути дух давньої цивілізації, насолодитися мальовничими видами та побачити унікальну архітектуру. Проте подорож до Мачу-Пікчу вимагає фізичної підготовки та часу. Дорога сюди може бути непростою, а кількість туристів, які щодня відвідують цей об'єкт, іноді створює відчуття натовпу. Також висота може спричинити дискомфорт для тих, хто не звик до гірських умов. Попри це, Мачу-Пікчу залишається символом людської історії, який надихає та захоплює». фонова музика	Титри: Мачу-Пікчу, Перу YouTube: devinsupertramp панорамна зйомка
7.	02:34 - 02:52	Дальній план: кадри Америки.	Закадровий текст: «Америка – це континент можливостей, контрастів і пригод. Її місця відкривають перед туристами різні обличчя світу, нагадуючи, що подорожі – це не лише зміна локації, а й можливість змінити себе». фонова музика	панорамна зйомка Титри: YouTube: 8K World Використано відео з Youtube-каналів: 8KWorld, relaxingnaturemusic4k, 8kEarth, devinsupertramp Використано музику: Mas Que Nada - Oliver Heldens feat. Ian Asher & Sergio Mendes, You Know How We Do It - Ice Cube, Portrait - Joe Layce, Empire State Of Mind -

				Jay-Z feat Alicia Keys, West Coast Love - Emotional Oranges Авторка - Валерія Гетьман

Огляд №6:Подорожі світом: Азія.

Загальний хронометраж: 03:13 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 - 00:06	заставка	фонова музика	
2.	00:07 – 00:32	Дальній план: азійські хмарочоси.	Закадровий текст: «Азія – континент, де стародавні традиції гармонійно переплітаються із високими технологіями та шаленим ритмом сучасного життя. Туристів приваблюють тут не лише унікальні пам’ятки, але й спосіб життя, який нерідко є прикладом балансу між минулим і майбутнім. Сьогодні ми зануримося в атмосферу азійських мегаполісів, щоб дізнатися, чому вони такі популярні серед мандрівників, і чи мають вони свої приховані недоліки». фонова музика	Титри: Подорожі світом: Азія YouTube: Timelab Pro панорамна зйомка
3.	00:33 – 01:02	Загальний план: кадри Сеулу.	Закадровий текст: «Сеул – це місто, де гармонійно співіснують стародавні традиції та найновіші технології, створюючи унікальну атмосферу. Головними атракціями є вузькі	Титри: Сеул, Південна Корея YouTube: Capture Lab панорамна зйомка.

			вулички і сучасні райони, наповнені хмарочосами. Це місто з надзвичайно швидким ритмом життя, який може бути виснажливим для тих, хто звик до спокійного відпочинку. Попри все, Сеул залишається містом, де кожен знайде щось для себе: від традиційної культури до сучасних розваг. Його унікальність у поєднанні контрастів, які створюють неймовірний досвід». фонова музика	
4.	01:03 – 01:38	Дальній план: кадри з Токіо.	Закадровий текст: «Токіо – це місто, яке здається живим організмом: постійно змінюється, вдосконалюється і дивує. Туристів приваблює його унікальна здатність поєднувати стародавні традиції із новітніми технологіями. Токіо може здатися перевантаженим для тих, хто звик до менш насиченого середовища. Натовпи туристів і місцевих, постійний потік людей у метро, велика кількість правил і етикетних норм можуть стати викликом для туристів. Попри це, Токіо дарує унікальну можливість зануритися у футуристичний світ, не втративши зв'язку із глибокими японськими	Титри: Токіо, Японія YouTube: Exploropia панорамна зйомка. таймлапс

			традиціями. Це місто змушує замислитися: чи не є гармонія між минулим і майбутнім найбільшим досягненням людства?». фонова музика	
5.	01:39 – 02:28	Дальній план: кадри Шанхаю.	Закадровий текст: «Шанхай є прикладом того, як історичне минуле може співіснувати з надсучасними технологіями. Старовинні райони із традиційними будинками та футуристичними хмарочосами, що стали символом економічного злету Китаю. Особливою принадою є набережна із її колоніальною архітектурою, яка вночі оживає яскравими вогнями, і прогулянки річкою, звідки відкривається неймовірний вид на місто. Шанхай, як і багато мегаполісів, має свої проблеми. Високий рівень забруднення повітря, шум, а також великі відстані між ключовими локаціями можуть створити складнощі для мандрівників. Окрім того, туристам може бути непросто зорієнтуватися у швидкому ритмі міста та зрозуміти місцеву культуру, яка часом здається закритою для	Титри: Шанхай, Китай YouTube: Lais панорамна зйомка. таймлапс

			іноземців. Шанхай – це місце, де відчувається сила економічного прогресу, але водночас не втрачається зв'язок із традиціями. Це місто надихає і вражає, змушуючи повертатися знову і знову». фонова музика	
6.	02:29 – 02:52	Дальній план: кадри Гонконгу.	Закадровий текст: «Гонконг вважається одним із найяскравіших прикладів багатокультурного мегаполіса. Це місто приваблює туристів своєю унікальною архітектурою хмарочосів. Недоліками міста є перенаселеність, висока вартість життя та певна політична нестабільність. Проте Гонконг – це місто, яке неможливо забути. Воно залишається воротами до Азії, поєднуючи у собі найкращі аспекти різних світів». фонова музика	Титри: Гонконг, Китай YouTube: Timelab Pro панорамна зйомка. таймлапс
7.	02:53 - 03:13	Дальній план: кадри з Азії. панорамна зйомка. таймлапс	Закадровий текст: «Це були міста де можна відчути справжній дух Азії, її ритм, культуру та безмежні можливості. Кожне має свої унікальні риси та виклики, але саме їхній характер і контрасти створюють враження, які залишаються з вами назавжди».	панорамна зйомка. таймлапс Титри: YouTube: Timelab Pro Використано відео з Youtube-каналів: TimelabPro, CitiesSkylinesByKevin, Exploropia, CaptureLabMyanmar, laistahir

			фонова музика	Використано музику: Still with you - Jungkook, Blade - BIBI, Black Swan - BTS, 4:00 A.M. - Taeko Onuki Авторка - Валерія Гетьман

Огляд №7:Подорожі світом: Австралія.

Загальний хронометраж: 02:42 хв

№ кадру	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітки
1.	00:00 - 00:06	Заставка	фонова музика	
2.	00:07 – 00:29	Дальній план: кадри Австралії.	Закадровий текст: «Австралія – це континент крайнощів і загадок, де гармонійно поєднуються мегаполіси, дикі пейзажі, стародавні культури та сучасний стиль життя. Розгляньмо найпопулярніші напрямки, які щороку приваблюють туристів з усього світу, аби зрозуміти, чому вони вважаються унікальними». фонова музика	Титри: Подорожі світом: Австралія YouTube: 8K World панорамна зйомка
3.	00:30 – 01:03	Загальний план: кадри Сіднею.	Закадровий текст: «Сідней – це символ Австралії та перший пункт у маршруті багатьох мандрівників. Архітектурний шедевр Оперного театру, панорамні види з моста Харбор-Брідж і нескінченні пляжі створюють враження міста, де культура й природа ідеально співіснують. Однак цей мегаполіс має і свої мінуси. Це найдорожче місто Австралії, а для туристів вартість проживання й розваг може стати неприємним сюрпризом. А також сезонність клімату означає, що погода може бути несподіваною, навіть у літні місяці.	Титри: Сідней, Австралія YouTube: 8K World YouTube: Terrys Films YouTube: 8K World панорамна зйомка

			Та незважаючи на це, Сідней – це місто, яке варте вашої уваги». фонова музика	
3.	01:04 – 01:23	Дальній план: кадри Мельбурну.	Закадровий текст: «Мельбурн – це серце творчості, де мистецтво, музика та спорт формують унікальну атмосферу. Кожен турист знайде тут щось для себе. Мельбурн часто програє Сіднею за кількістю сонячних днів. Це місто більш орієнтоване на культурний туризм, що може бути менш цікавим для любителів природи». фонова музика	Титри: Мельбурн, Австралія YouTube: Drone Snap панорамна зйомка
4.	01:24 – 01:53	Дальній план: кадри Великого бар'єрного рифу.	Закадровий текст: «Великий Бар'єрний риф – це рай для любителів дайвінгу, один із найбільших природних скарбів світу. Ця екосистема складається з понад 3000 рифів, даруючи можливість побачити яскраве підводне життя в усій його красі. Проте ця краса перебуває під загрозою. Через зміну клімату корали зазнають руйнування, а масовий туризм може негативно впливати на екосистему. До того ж, подорож до рифу не найдешевше задоволення, та попри це, відвідати Бар'єрний риф – це незабутній досвід, який пробуджує нову повагу до природи». фонова музика	Титри: Великий бар'єрний риф YouTube: BBC Select панорамна зйомка
5.	01:54 – 02:19	Дальній план: кадри Аутбеку.	Закадровий текст: «Австралійський Аутбек – це простори червоної землі, де небо здається безкінечним, а історія аборигенів відчувається на кожному кроці. Подорож до Аутбеку вимагає серйозної підготовки: висока температура, обмежений доступ до води й відсутність зв'язку можуть стати викликом. Та для тих, хто готовий до пригод, Аутбек дарує унікальну можливість побачити Австралію такою, якою вона була	Титри: Австралійський Аутбек YouTube: Nerb1 панорамна зйомка

			тисячі років тому». фонова музика	
6.	02:20 - 02:42	Дальній план: кадри Австралії.	Закадровий текст: «Австралія – це не просто країна, а цілий континент, що пропонує неймовірну різноманітність вражень: від сучасних мегаполісів до дикої природи, від глибокого культурного коріння до ультрасучасних технологій. Кожен турист знайде тут щось для себе. Подорожі Австралією – це не лише про красу, а про зустріч із невідомим і величним». фонова музика	панорамна зйомка Титри: YouTube: 8K World Використано відео з Youtube-каналів: 8KWorld, DroneSnap, BBCSelect, TomPark, Nerb1 Використано музику: Blue - Billie Eilish, Blue - KAI, Blue - V, Blue - Taeyeon, Blue - BIGBANG, Blue hour - TXT Авторка - Валерія Гетьман

ДОДАТОК Б
СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Інтернет-матеріали:

1. Інтерв'ю. «Студентка журфаку Анна Шумкова про проблеми життя в окупації». Пороги. 09.06.2023. URL: https://porogy.zp.ua/2023/06/studentka-zhurfaku-anna-shumkova-pro-problemy-zhyttya-v-okupatsiyi/
2. Огляд. «Кінопремії 2024: номінації та номінанти». 13.11.2024. URL: https://ns.newmedia.zp.ua/2024/11/13/%d0%ba%d1%96%d0%bd%d0%be%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%97-2024-%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%bd%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%97-%d1%82%d0%b0-%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%bd%d0%b0%d0%bd%d1%82%d0%b8/

Радіоматеріали:

1. Подкаст. «Права жінок. Фемінізм». FemCast. 14.05.2024. URL: https://soundcloud.com/femcast/prava-zhnok-femnzm?si=98b6d7011f4c4c3e9f86dd83e9523dd0&utm_source=clipboard&utm_medium=text&utm_campaign=social_sharing

Телевізійні матеріали:

1. Огляд. «Україна Дивовижна» випуск 1. UniverseTV. 30.03.2023. URL: https://youtu.be/jnH1tLhKo30
2. Огляд. «Україна Дивовижна» випуск 2. UniverseTV. 30.03.2023. URL: https://youtu.be/bvfBrsIqY-4
3. Огляд. «Україна Дивовижна» випуск 3. UniverseTV. 30.03.2023. URL: https://youtu.be/0wTInvcf14s
4. Огляд. «Прогулянка містом. Дубовий Гай. Центральний парк культури». UniverseTV. 10.07.2024. URL: https://youtu.be/eD_jsKWibHQ?si=R79Lmutky7klZmyV
5. Огляд. «Прогулянка містом. Каскад фонтанів "Райдуга"». UniverseTV. 10.07.2024. URL: https://youtu.be/gYYT7glbQcM?si=pdRjN5_ccwLcAhpQ
6. Огляд. «Прогулянка містом. Бульвар Шевченко». UniverseTV. 10.07.2024. URL: https://youtu.be/dNTTE8p4SK0?si=BXzxxmXK-DjFMCvn
7. Огляд. «Кінопремії 2024». UniverseTV. 19.12.2024. URL: https://youtu.be/Iw1_60NtXmQ?si=Wg5xkeJI6q36fVsu
8. Огляд. «Подорожі світом: Азія». UniverseTV. 19.12.2024. URL: https://youtu.be/ABX4eejIuvY?si=aS3MkGp0BFSfYcaA
9. Огляд. «Подорожі світом: Європа». UniverseTV. 17.12.2024. URL: https://youtu.be/Qm8eWuz5LEY?si=lNYsSL63rt1YyYH4
10. Огляд. «Подорожі світом: Америка». UniverseTV. 17.12.2024. URL: https://youtu.be/SPlllfXm_5I?si=zoom1uTRhilWfvSu
11. Огляд. «Подорожі світом: Африка». UniverseTV. 17.12.2024. URL: https://youtu.be/LdY4cFcfLoE?si=_yWfX2XzthksF4uW
12. Огляд. «Подорожі світом: Австралія». UniverseTV. 19.12.2024. URL: https://youtu.be/pKA0Du0je90?si=pcHy5bSCjN4NIhNS

13. Огляд. «Життя зірок». UniverseTV. 17.12.2024. URL: https://youtu.be/02aeag_Pw18?si=aXa6AWHzVRK2inBg
14. Огляд. «Одна історія телебачення». UniverseTV. 26.09.2024. URL: https://youtu.be/xsHxblO1Vdo?si=eCgFO92gaSFk4gNE
15. Огляд. «Україна Дивовижна» випуск 4. UniverseTV. 24.10.2024. URL: https://youtu.be/wSrTh1_D4tQ?si=iFjep-dNAMhMTchj
16. Огляд. «Україна Дивовижна» випуск 5. UniverseTV. 24.10.2024. URL: https://youtu.be/ZW7N94I7aNs?si=KJ3uyS0Q4iKqCbuY

Матеріали в соціальних мережах:

1. Соціальний ролик. «Права людини». UnHumanRights.Ukraine. 21.11.2023. URL: https://www.instagram.com/reel/Cz6QXyQtXv7/?igsh=MW9pd2I3MGRvMWY0Yg
2. Соціальна реклама. «Суперпес для Суперлюдини». Facebook. 20.03.2025. URL: https://www.facebook.com/share/p/1FdusAfXhs/

ДОДАТОК В
НАУКОВА ПУБЛІКАЦІЯ, СЕРТИФІКАТИ

Гетьман В. Тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру. *Актуальні проблеми медіапростору* : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут журналістики, 2025.

Гетьман Валерія
студентка 4 курсу факультету журналістики,
Запорізький національний університет.
Наук. керівник: Людмила Чернявська, д. соц. ком., професор

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОГЛЯДУ ЯК ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ЖАНРУ

Огляд як телевізійний жанр набуває широкої популярності в сучасних медіа, оскільки він не просто подає інформацію, а висуває аудиторії її різносторонній аналіз та змушує поглянути на певні події та явища під іншим кутом. Цей жанр є важливим у висвітленні подій як в Україні, так і на світовий загал. Він розвиває у глядачів навички критичного мислення, що є надзвичайно корисними та необхідними у сучасному інфопросторі. У контексті сьогоденних подій, вміння аналітичного мислення допомагає краще розбиратися у потоці всієї інформації та розрізняти пропаганду і дезінформацію.

Тему жанру аналітичного огляду вивчали наступні дослідники: Ю. Бідзіля, З. Дмитровський, І. Михайлин, О. Яценко.

Мета статті – сформулювати представлення огляду як телевізійного жанру на основі раніше висловлених думок науковців. Для дослідження ми взяли огляди з YouTube-каналів «Футбол 2.0», «Суспільне Культура» та «Hotline».

Науковець І. Михайлин у своїх роботах робить акцент на трьох групах жанрів та зазначає, що одна з них «може бути названа аналітичним журналістським родом. До його числа належать такі жанри, як кореспонденція, стаття, рецензія і огляд» [3, с. 380]. Він підкреслює, що огляд – жанр аналітики, бо це інструмент, спрямований на переосмислення в уяві аудиторії різних явищ.

Автор Ю. Бідзіля у своєму «Словнику журналіста», визначає поняття огляду наступним чином: «…важливий аналітичний жанр публіцистики, за допомогою якого журналіст, публіцист аналізує факти, події, явища суспільної дійсності з дотриманням певних обмежень у часі й просторі. Огляд передбачає знання суспільних процесів у різних галузях, звернення до злободенної теми, використання вагомої бази фактів, розкриття зв'язків між певними подіями і явищами, виокремлення характерних тенденцій, наведення логічних висновків» [1, с. 59]. Запропоноване визначення огляду вказує на те, що цей жанр за своєю структурою вимагає від журналіста дотримання у матеріалі часових проміжків, які мають чіткий хронологічний період. Таким чином, ми усвідомлюємо, що огляд є глибоким за своєю суттю матеріалом, оскільки він робить можливим для аудиторії розуміння суспільних процесів і явищ.

Дослідник О. Яценко інтерпретує поняття так: «Аналітичний огляд – це зведена характеристика інформації з первинних документів щодо певного питання, проблеми, теми. Він містить аргументовану оцінку та рекомендації з використання цієї інформації. Мета підготовки аналітичного огляду – узагальнити основні тенденції розвитку наукової думки, висвітлити цілісну картину проблемної ситуації, визначивши труднощі і проблеми розвитку

галузі та висунувши пропозиції стосовно можливих шляхів їхнього розв'язання» [4, с. 11]. Характерною ознакою даного жанру є критичний аналіз, за допомогою якого оглядач повинен визначити основні суперечності проблеми та запропонувати, як саме її можна вирішити.

Науковець З. Дмитровський зазначає: «… огляд має ту істотну відмінність від іншого жанру, що оглядач оперує не окремим фактом, як хронікер, не окремою подією, як репортер, не окремою ситуацією, як автор кореспонденції, а широкою сукупністю фактів, подій, ситуацій, явищ, процесів суспільного життя» [2, с. 48]. Автор робить акцент на тому, що огляд – один із найглибших за суттю жанру журналістики. Сучасний оглядач виконує важливу місію, постійно опрацьовуючи широкі масиви інформації, якої з часом стає тільки більше.

На прикладі відео аналітичного огляду «Бельгія – Україна. Ліга націй, плей-оф / Огляд матчу» на каналі «Футбол 2.0» в YouTube проаналізуємо основні характеристики даного жанру (https://www.youtube.com/watch?v=NPkSGYfPRpA). Глядачі можуть отримати не просто сухий фактичний набір інформації щодо основних моментів гри. Оглядач подає відсортований футбольний контент, вказуючи на ключових подіях матчу, підкріплюючи свої спостереження ерудованістю у висвітлюваній темі. Коментатор має необідні знання у цій спортивній сфері (наприклад, прізвища та певний життєвий на кар'єрний бекграунд гравців), тож аудиторія краще розумітиме певні моменти гри.

Другий приклад для аналізу – «"Анора" забрала ВСЕ? Чим дивував та розчаровував цьогорічний "Оскар"» з YouTube-каналу «Суспільне Культура» (https://www.youtube.com/watch?v=3eigE05zlKU0). Журналістка подає матеріал структуровано, поетапно та чітко. Моментами емоційність оглядачки, що є допустимим критерієм у цьому жанрі, покращує сприйняття та наштовхує глядача на певну реакцію щодо подій. Подача спрямована на молодіжну аудиторію і, таким чином, зацікавлює глядача.

Останнім проаналізуємо огляд «Батл стрімінгових сервісів! Spotify, Apple Music чи YouTube Music? Що вибрати? hotline.ua підкаже» з каналу «Hotline» (https://www.youtube.com/watch?v=nvSIvf1Oyic). Автор аналізує платформи, надаючи глядачам необхідну інформацію, таку як переваги та недоліки. Оглядач невимушено та лаконічно пояснює аудиторії у дещо розважальній формі ключові моменти із запропонованої сфери.

Усі ці приклади вказують на те, що огляд – жанр глибокий. Він містить у собі переосмислення та аналіз. Автори своїх матеріалів показують аудиторії, що інформація є не просто набором фраз, а інструментом, який змушує задумуватися та бачити певні події з інших сторін. Можемо дійти висновку, що цей аналітичний жанр на телебаченні впливає на світосприйняття глядачів, дозволяє їм краще заглибитись у сутність різних тем, побачити в них щось нове.

Список використаних джерел

1. Бідзіля Ю. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті. Ужгород : ВАТ «Видавництво "Закарпаття"», 2007. 224 с.

2. Дмитровський З. Аналітична журналістика: Тексти лекцій. Львів: Малий видавничий центр факультету журналістики Львівський національний університет ім. І. Франка, 2021. 138 с.

3. Михайлин І. Основи журналістики : підручник. – 5-те вид., перероб. та доп. Київ : центр учбової літератури, 2011. 496 с.

4. Яценко О. Укладання оглядових документів : практичний посібник. Київ: Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського, 2011. 84 с.

interlink.academy
International Dialog and Journalism

Сертифікат

засвідчує, що

Гетьман Валерія

успішно пройшов/ла електронний курс

Журналістика конфлікту: робота з чутливими і травматичними темами

з оцінкою за 100-бальною шкалою

86,00

"Медіаграмотність у регіонах України" - журналістський і освітній проєкт, який пропонує громадянам опанування спеціалізованих електронних курсів для підвищення рівня медіаграмотності. Курс розроблений ГО Interlink Academy, м. Гамбург, Німеччина й організований у співпраці з Запорізьким національним університетом. Обсяг курсу - 1 кредит ЄКТС. Проєкт реалізовано за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.

17.10.23

CIVIL SOCIETY COOPERATION interlink.academy International Dialog and Journalism Auswärtiges Amt

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

EU-Indy European Values Independent Journalism

JD DEPARTMENT OF JOURNALISM

COMMUNICATION AND MEDIA

Сертифікат про участь

Валерія Гетьман

взяв/ла участь у вебінарі

«Український голос у глобальних медіа: війна, журналістика миру та боротьба за свободу»

проведеному спільно Мічиганським університетом (США) та Запорізьким національним університетом (Україна) в рамках міжнародного проєкту Erasmus+ 620745-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Європейські медійні стандарти і цінності незалежної журналістики в еру постправди / EU-Indy» в обсязі 3 години (0,1 кредити ECTS)

Декан факультету журналістики
Віктор Костюк
29 березня 2023 р.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

EU-Indy European Values Independent Journalism

JD DEPARTMENT OF JOURNALISM

Сертифікат про участь

Гетьман Валерія

взяв/ла участь у круглому столі

«ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ В ЖУРНАЛІСТИЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ»

в рамках міжнародного проєкту Erasmus+ 620745-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Європейські медійні стандарти і цінності незалежної журналістики в еру постправди / EU-Indy» в обсязі 3 години (0,1 кредити ECTS)

6 червня 2022 р. м. Запоріжжя

Декан факультету журналістики
Віктор Костюк

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

EU-Indy

JD DEPARTMENT OF JOURNALISM

COMMUNICATION AND MEDIA

Сертифікат про участь

Гетьман Валерія

взяв/ла участь у вебінарі

«Український голос у глобальних медіа: війна, журналістика миру та боротьба за свободу»

проведеному спільно Мічиганським університетом (США) та Запорізьким національним університетом (Україна) в рамках міжнародного проєкту Erasmus+ 620745-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Європейські медійні стандарти і цінності незалежної журналістики в еру постправди / EU-Indy» в обсязі 3 години (0,1 кредити ECTS)

Декан факультету журналістики
Віктор Костюк
14 березня 2023 р.

UNIVERSITÀ TUSCIA | Centro Interdipartimentale di Ricerca e Diffusione delle Energie Rinnovabili (CIRDER)

ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY POZNAŃ

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИЦІ VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Актуальні проблеми медіапростору
(17 квітня 2025 року)

Валерія Гетьман

15 академічних годин (0,5 кредиту ECTS)

ЮРІЙ БОНДАР
директор ННІ журналістики
КНУ імені Тараса Шевченка

JD
DEPARTMENT OF JOURNALISM

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

ПОДЯКА

оголошується

ГЕТЬМАН ВАЛЕРІЇ

студенту/-ці факультету журналістики за участь у конкурсі відеороликів «Права людини в Україні» Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні до 75-річчя прийняття Декларації прав людини (м. Запоріжжя, 29 листопада 2023 року)

Зичимо подальших успіхів у царині медіатворчості та медіаправа! Цінності захисту прав людини, закладені у Вашу відеороботу, – це переможні сенси України!

Декан факультету **В.В. Костюк**

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Гетьман Валерія Ігорівна, студент(ка) 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики,
спеціальність С7 «Журналістика», адреса електронної пошти valeriagetman78@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Тенденції розвитку огляду як телевізійного жанру»

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____Підпис_____В. І. Гетьман

Дата_____Підпис_____Л. В. Чернявська

ABSTRACT

Topic of the bachelor's thesis: Development trends of the review as a television genre.

Volume of the main text: 39 pages. The number of sources used: 24.

The object of the work is to create a series of television reviews, in particular about tourism, traveling, celebrity's lives, and cinema.

To achieve the research objective, the following tasks were completed:

– Summarized theoretical approaches to the concept of review;

– Analyze scientific works and previously expressed opinions of practitioners;

– Examine the principles and features of the technology for creating television reviews;

– Summarize the key findings;

– Create a series of reviews.

Object of research is a series of original television reviews.

Subject of research is the main approaches to creating television reviews.

Formal and substantive characteristics of the project.

The creative project is a series of television reviews on tourism, traveling, celebrity's lives, and cinema. The review series includes 7 episodes with duration of 2 to 4 minutes each. The reviews feature an opening sequence and sound design. Formal and substantive characteristics of the project.

Key-words: review, analysis, reviewer, tourism, cinema, traveling, celebrities, sound design, video sequence.